

Ogólne warunki umowy na wykonanie robót budowlanych

1. OBOWIĄZUJĄCE PRZEPISY PRAWNE

Prawa i obowiązki Zamawiającego i Wykonawcy regulują obowiązujące w Polsce przepisy a przede wszystkim:

- ustawa Prawo zamówień publicznych,
- kodeks cywilny,
- ustawa Prawo budowlane,
- ustawa Prawo o ruchu drogowym,
- ustawa o drogach publicznych,
- ustawa o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych,
- ustawa o gospodarce nieruchomościami,
- ustawa Prawo geodezyjne i kartograficzne.

2. DEFINICJE

- 2.1. Zamawiający** – Województwo Mazowieckie ul. Jagiellońska 26, 03-719 Warszawa NIP 113-245-39-40 – Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Warszawie z siedzibą: 00-048 Warszawa, ul. Mazowiecka 14.
- 2.2. Kierownik Projektu** – przedstawiciel Zamawiającego wskazany w umowie.
- 2.3. Wykonawca** – firma wybrana przez Zamawiającego w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie robót budowlanych.
- 2.4. Inspektor** – przedstawiciel Zamawiającego podejmujący w jego imieniu czynności prawne, wyłączając oświadczenia woli oraz odpowiadający za właściwą realizację usługi. Osoba ta jest upoważniona do kontaktów z Wykonawcą. Inspektor wykonuje swoje obowiązki jako inspektor nadzoru inwestorskiego zgodnie z przepisami prawa budowlanego, także przy pomocy swojego personelu, w tym specjalistów poszczególnych branż tj. osoby zaakceptowane przez Zamawiającego do pełnienia funkcji Inspektora branżowego. Tam gdzie warunki umowy odnoszą się do „Inżyniera” należy czytać „Inspektor”.
- 2.5. Umowa** – umowa o roboty budowlane zawarta w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na realizację zadania inwestycyjnego.
- 2.6. Przedmiar robót** – zestawienie przewidywanych do wykonania robót podstawowych w kolejności technologicznej ich wykonania z wyliczeniem i zestawieniem ilości jednostek przedmiarowych robót podstawowych. Przedmiar robót udostępniony

jest jedynie poglądowo.

- 2.7. Kierownik Budowy** – oznacza osobę fizyczną, posiadającą odpowiednie uprawnienia budowlane zgodnie z rozdziałem 2 Prawa budowlanego i pełniącą funkcje kierownicze na Terenie budowy określone w art. 22 i 23 Prawa budowlanego. Kierownik Budowy działający z ramienia Wykonawcy może wyznaczać „Kierowników robót” odpowiedzialnych za wykonanie danych rodzajów robót.
- 2.8. Konsorcjum** – oznacza grupę Wykonawców wspólnie podejmujących się wykonania przedmiotu Umowy, których wzajemne relacje reguluje umowa konsorcjum lub inna umowa o podobnym charakterze, w tym umowa o współpracy.
- 2.9. Umowa o podwykonawstwo** – należy przez to rozumieć zawartą na piśmie umowę, o której mowa w art. 7 pkt 27 u.p.z.p.
- 2.10. Kamień milowy** – oznacza zakres robót przewidziany do wykonania w danym terminie. Zarówno zakres robót dla kolejnych etapów jak i terminy ich wykonania zostały określone w akcie umowy.
- 2.11. Harmonogram rzeczowo-finansowy (HRF)** – w każdym przypadku, gdy Warunki Umowy odnoszą się do Harmonogramu należy przez to rozumieć „Harmonogram rzeczowo-finansowy”.
- 2.12. Prawo budowlane** – oznacza ustawę z dnia 7 lipca 1994 r.(t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2351 z późn. zm.) wraz z towarzyszącymi rozporządzeniami, regulującą działalność obejmującą projektowanie, budowę, utrzymanie i rozbiórki obiektów budowlanych oraz określającą zasady działania organów administracji publicznej w tych zakresach.
- 2.13. Rękojmia** – odpowiedzialność Wykonawcy za wady fizyczne oraz prawne przedmiotu umowy.
- 2.14. Projekt Budowlany** – oznacza dokumentację wymaganą przez Prawo budowlane.
- 2.15. Dokumentacja budowy** – jest to dokumentacja wymieniona w art. 3 pkt. 13 Prawa budowlanego oraz raporty, protokoły narad koordynacyjnych, dokumentacja powykonawcza itp.
- 2.16. Dziennik Budowy** – oznacza urzędowy dokument przebiegu robót, zdarzeń i okoliczności zachodzących w toku wykonywania robót prowadzony przez Wykonawcę na Terenie Budowy zgodnie z wymaganiami Prawa budowlanego i rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii w sprawie sposobu prowadzenia dzienników budowy, montażu i rozbiórki z dnia 6 września 2021 (Dz.U. z 2021 r. poz. 1686), wydawany odpłatnie przez właściwy organ przed przystąpieniem do robót.
Dziennik Budowy – dla robót nie wymagających Pozwolenia na Budowę oznacza dziennik o takim tytule, prowadzony przez Wykonawcę na Terenie Budowy.

- 2.17. Program Zapewnienia Jakości** – oznacza program przedsięwzięć niezbędnych dla zapewnienia jakości według Opisu Przedmiotu Zamówienia. Tam gdzie warunki umowy odnoszą się do „systemu zapewnienia jakości” należy czytać „Program Zapewnienia Jakości”.
- 2.18. Pozwolenie na użytkowanie** – dokument urzędowy otrzymany w drodze decyzji administracyjnej dopuszczający obiekt do użytkowania.
- 2.19. SharePoint**– internetowa witryna Zamawiającego, na której strony procesu inwestycyjnego są zobligowane do zamieszczania dokumentów przedstawiających postępowanie prac na inwestycji.
- 2.20. Protokół odbioru częściowego** – dokument potwierdzający odbiór częściowy polegający na ocenie rzeczywistego wykonania robót w odniesieniu do ich ilości, jakości i wartości i stanowiący podstawę do częściowego rozliczenia robót, sporządzany na formularzach Zamawiającego.
- 2.21. Protokół odbioru końcowego robót** – dokument potwierdzający jakościowy i ilościowy odbiór całości robót sporządzany na formularzach Zamawiającego.
- 2.22. Protokół odbioru końcowego realizacji przedmiotu umowy** – dokument potwierdzający zakończenie wszystkich prac składających się na przedmiot umowy, a także wyznaczający początek biegu okresu rękojmi.
- 2.23. Protokół odbioru związany z upływem okresu rękojmi** – dokument sporządzany pod koniec okresu rękojmi, w którym Zamawiający wskazuje ewentualne wady stwierdzone w okresie rękojmi oraz termin i sposób ich usunięcia
- 2.24. Dokumentacja Projektowa** – dokumentacja techniczna, na którą składa się Projekt Budowlany, Projekt Wykonawczy oraz Specyfikacja Techniczna Realizacji i Odbioru robót Budowlanych (STWiORB), itp.
- 2.25. Teren budowy** – należy przez to rozumieć przestrzeń, w której prowadzone są roboty budowlane wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia zaplecza budowy. Pojęcie teren budowy i plac budowy są tożsame.
- 2.26. Prace przygotowawcze** – w rozumieniu niniejszej umowy obejmują prace wymienione w art. 41 ust. 2 ustawy Prawo budowlane, a także wprowadzenie czasowej organizacji ruchu.
- 2.27. Okres rozliczeniowy** – cykliczny okres czasu wynoszący 1 miesiąc począwszy od daty podpisania umowy na roboty budowlane.

3. TERMINY UMOWNE

3.1. Termin realizacji zamówienia:

- termin realizacji robót – **zgodnie z zapisami umowy**
- termin realizacji przedmiotu umowy – **zgodnie z zapisami umowy**

3.2. Terminy pośrednie

- 3.2.1. **I kamień milowy** – wykonanie robót (potwierdzone częściowym protokołem odbioru robót) o wartości **nie mniejszej niż 40% wynagrodzenia brutto** za wykonanie całego przedmiotu zamówienia w terminie **nie późniejszym niż 4 miesiące od daty podpisania umowy**.
- 3.2.2. **II kamień milowy** – wykonanie **100% robót** (potwierdzone przez Zamawiającego protokołem końcowego odbioru robót bez wad/usterek istotnych) **w terminie nie dłuższym niż termin końcowego odbioru robót**.

Zamawiający zgodnie z warunkami umowy dopuszcza możliwość zmiany terminu realizacji terminów pośrednich.

Za niezrealizowanie ustalonego terminu pośredniego kamienia milowego Zamawiającemu będzie przysługiwało prawo naliczenia kar zgodnie z umową.

3.3. Tabela rozliczeniowa

Wykonawca jest zobowiązany do uzgodnienia z Zamawiającym w ciągu **14 dni od zawarcia umowy** wzoru tabeli rozliczeniowej w rozbiciu szczegółowym zgodnie z kosztorysem sporządzonym metodą szczegółową. Wraz z rozliczeniem Wykonawca przekaze Zamawiającemu wersję elektroniczną tabeli w formacie xls. Tabela powinna być spójna z harmonogramem.

3.4. Inwentaryzacja stanu istniejącego

Wykonawca jest zobowiązany do przekazania Zamawiającemu w czasie **30 dni od dnia zawarcia umowy**, inwentaryzacji stanu istniejącego (dokumentacja fotograficzna i dokumentacja filmowa z użyciem drona) z uwzględnieniem istniejących zjazdów i ogrodzeń oraz innego zagospodarowania terenu oraz inwentaryzacji dróg, którymi będą odbywały się objazdy Wykonawca jest zobowiązany powiadomić o terminie przeprowadzenia inwentaryzacji Zarządców Dróg i Inspektora. Z dniem przekazania ww. dokumentacji fotograficznej i filmowej prawa autorskie majątkowe zostają przeniesione na Zamawiającego.

W przypadku nie przedłożenia inwentaryzacji w terminie określonym powyżej Zamawiający naliczy Wykonawcy kary umowne w wysokości określonej w umowie.

3.5. Harmonogram rzeczowo – finansowy

- 3.5.1. Wykonawca jest zobowiązany do opracowania i dostarczenia Inspektorowi Koordynatorowi w terminie **7 dni od dnia zawarcia umowy harmonogramu rzeczowo-finansowego**, zwanego dalej „harmonogramem” lub „HRF” z rozbiciem

miesięcznym i kwartalnym, zawierającym terminy rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych elementów robót wraz z ich wartościami.

- 3.5.2. Inspektor, dokonuje weryfikacji i akceptuje lub przekazuje Wykonawcy uwagi do harmonogramu **w terminie 7 dni od dnia przedłożenia harmonogramu przez Wykonawcę**. Ostatecznie zaakceptowany przez Inspektora harmonogram, Wykonawca przekazuje do weryfikacji i zatwierdzenia Zamawiającemu. Zamawiający dokonuje analizy i zatwierdzenia lub przekazuje uwagi do harmonogramu w terminie 14 dni od dnia dostarczenia harmonogramu przez Wykonawcę.
- 3.5.3. Wykonawca jest zobowiązany do aktualizowania harmonogramu na każde żądanie Zamawiającego w terminie 7 dni od pisemnego zgłoszenia Zamawiającego. Procedura przekazania i zatwierdzenia HRF została opisana w pkt. 3.5.1. oraz 3.5.2.
- 3.5.4. Harmonogram przed złożeniem do Zamawiającego wymaga uzyskania każdorazowej akceptacji przez Inspektora. W przypadku wniesienia uwag do harmonogramu przez Inspektora lub Zamawiającego Wykonawca ustosunkuje się do tych uwag lub wprowadzi zmiany w harmonogramie zgodnie z uwagami, w terminie 3 dni roboczych i ponownie przedłoży harmonogram Inspektorowi.
- 3.5.5. Wykonawca jest zobowiązany przedłożyć HRF do akceptacji Inspektora zgodnie z pkt 3.5.1. oraz 3.5.2.
Jeżeli Wykonawca nie wywiąże się z powyższego, Zamawiający naliczy Wykonawcy kary umowne w wysokości określonej w umowie.

3.6. Kosztorys

W terminie **7 dni od dnia zaakceptowania HRF przez Zamawiającego, dostarczy Zamawiającemu Kosztorys** sporządzony metodą szczegółową (zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym), zawierający szczegółowe kalkulacje cen jednostkowych (w rozbiu na nakłady rzeczowe i ceny odpowiednio do tych nakładów: robocizny, materiałów wraz z kosztami zakupu, pracy sprzętu i transportu oraz narzuty kosztów pośrednich (ogólnych) i zysku). Wykonawca zobowiązany jest również do przedłożenia Kosztorysu sporządzonego metodą uproszczoną. Wykonawca opracowuje Kosztorys na podstawie SWZ. Kosztorys metodą uproszczoną i szczegółową należy przekazać w formie papierowej wraz z plikiem w formacie *.ath.

- 3.6.1. Podstawą do sporządzenia kosztorysu, jest zastosowanie cen jednostkowych wg kosztorysu, a w przypadku ich braku zastosowanie wskaźników cenotwórczych (stawka robocizny, narzuty z tytułu kosztów pośrednich, zysk, ceny materiałów i sprzętu) ustalonych maksymalnie według średnich stawek wydawnictwa

Sekocenbud z okresu wykonania robót i wbudowania materiałów przy czym w pierwszym rzędzie będą stosowane stawki dla obszaru inwestycji, w przypadku ich braku dla Mazowsza, a w przypadku ich braku dalej dla kraju. W przypadku braku cen SEKOCENBUD – wg faktury zakupu lub ceny najmu sprzętu, po wcześniejszym uzgodnieniu cen z Zamawiającym.

3.6.2. Wszystkie jednostkowe ceny materiałów (dotyczy także materiałów masowych) w kosztorysie należy przyjmować, jako ceny nabycia tzn. łącznie z kosztami zakupu, transportu zewnętrznego tych materiałów. Nie należy w kosztorysie wyceniać w oddzielnych pozycjach kosztu dowozu tych materiałów z miejsc ich zakupu.

3.6.3. Niedoścadowanie, pominięcie oraz brak rozpoznania zakresu przedmiotu umowy nie może być podstawą do żądania zmiany wynagrodzenia umownego ustalonego na podstawie złożonej w postępowaniu przetargowym oferty.

3.7. Za zwłokę w przekazaniu dokumentów, o których mowa w pkt. 3.3 - 3.6. Zamawiający naliczy Wykonawcy kary umowne w wysokości określonej w umowie.

4. PRZEKAZANIE TERENU BUDOWY, DZIENNIKA I DOKUMENTACJI PRZETARGOWEJ

4.1. Przekazanie terenu budowy odbywa się komisyjnie w obecności osób nadzorujących realizację umowy, tj. w szczególności Inspektora, przedstawicieli Zamawiającego i Wykonawcy. Dokumentem potwierdzającym przekazanie terenu budowy jest „Protokół przekazania terenu budowy”.

4.2. **Wykonawca winien w ciągu 7 dni od podpisania umowy dostarczyć Zamawiającemu następujące dokumenty:**

- oryginałów oświadczeń wszystkich kierowników robót branżowych stwierdzających przyjęcie obowiązku kierowania robotami;
- poświadczonych za zgodność z oryginałem kopii uprawnień kierownika budowy i kierowników robót oraz zaświadczeń, iż są członkami Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa;

4.3. Za zwłokę w przekazaniu dokumentów, o których mowa w pkt. 4.2 Zamawiający naliczy Wykonawcy kary umowne w wysokości określonej w umowie.

4.4. Zamawiający nie przekaże Wykonawcy terenu budowy do czasu przedłożenia dokumentów, o których mowa powyżej.

4.5. Teren budowy zostanie przekazany Wykonawcy nie później niż w terminie **14 dni od daty przekazania wszystkich wymaganych dokumentów.** Jeżeli opóźnienie w przedłożeniu dokumentów nastąpi z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy, późniejsze przekazanie terenu budowy przez Zamawiającego nie stanowi podstawy do zmiany ustalonych

terminów pośrednich (kamieni milowych), terminu końcowego realizacji przedmiotu umowy lub zmiany terminów wynikających ze złożonego harmonogramu.

4.6. W trakcie protokolarnego przekazywania terenu budowy Zamawiający przekaze Wykonawcy następujące dokumenty:

- a) dziennik budowy,
- b) w przypadku, gdy to konieczne, potwierdzenie zgłoszenia do Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Warszawie zamiaru rozpoczęcia robót budowlanych,
- c) dokumentację techniczną załączoną do postępowania przetargowego,

4.7. W trakcie protokolarnego przekazywania terenu budowy Wykonawca przekaze Zamawiającemu następujące dokumenty:

- a) Ogólny Program Zapewnienia Jakości (PZJ),
- b) Plan BIOZ,

5. WYKONAWCA

5.1. Ogólne zobowiązania wykonawcy

- 5.1.1. Wykonanie wszelkich robót objętych umową zgodnie z postanowieniami dokumentów przetargowych, Specyfikacjami Technicznymi oraz zasadami wiedzy technicznej.
- 5.1.2. Uzyskanie w imieniu i na rzecz Zamawiającego, wszelkich ewentualnych uzgodnień warunków technicznych, pozwoleń, zezwoleń, decyzji, zgód itp. niezbędnych dla wykonania umowy zgodnie z wymaganiami Zamawiającego. Wykonawca jest zobowiązany do uzgodnienia z Zamawiającym zasadności uzyskania przedmiotowych dokumentów. W tym celu Zamawiający udzieli niezbędnych upoważnień lub pełnomocnictw. Wszelkie koszty z tym związane ponosi Wykonawca.
- 5.1.3. Zapewnienie Zamawiającemu oraz wszystkim osobom upoważnionym przez Zamawiającego, jak też innym uczestnikom procesu budowlanego, dostępu do terenu budowy i do każdego miejsca, gdzie roboty w związku z umową będą wykonywane.
- 5.1.4. Każdorazowe poinformowanie Inspektora i Zamawiającego o działaniach, których podjęcie może spowodować utrudnienia dla społeczności lokalnej, takich jak: zamknięcie dróg, przekładanie, odcięcie wodociągów, kanalizacji, elektryczności, gazu lub innych mediów użyteczności publicznej, tymczasowa zmiana organizacji ruchu, transporty ponadnormatywne. Wykonawca powiadomi Inspektora i Zamawiającego na piśmie nie później niż na 7 dni przed planowanym przystąpieniem do tych robót. W przypadku sytuacji awaryjnych w najszybszym możliwym terminie.

- 5.1.5. Zgłaszanie do odbioru Inspektorowi robót ulegających zakryciu lub zanikających oraz uzyskanie potwierdzenia ich prawidłowego wykonania w dzienniku budowy. W przypadku braku zgłoszenia Zamawiający ma prawo odmówić odbioru tych robót.
- 5.1.6. Dokonywanie przez osoby uprawnione (wskazane w ofercie, bądź zaakceptowane przez Zamawiającego) po stronie Wykonawcy wpisów do dziennika budowy oraz sporządzanie wymaganej przez przepisy prawa dokumentacji powykonawczej w zakresie wykonanych robót.
- 5.1.7. Zapewnienie obsługi geodezyjnej przedmiotu umowy dla wszystkich branż wraz z inwentaryzacją powykonawczą i naniesieniem zmian gruntowych.
- 5.1.8. Uczestniczenie Kierownika Budowy w comiesięcznych naradach dotyczących postępu robót (radach budowy) oraz naradach technicznych organizowanych przez Inspektora. Na każdą radę budowy Kierownik Budowy przygotowuje podsumowanie wykonanych robót w ubiegłym miesiącu oraz przedstawi zakres robót planowanych do wykonania na przyszły miesiąc (na drukach Zamawiającego).
Za każdą nieusprawiedliwioną nieobecność Kierownika Budowy na radzie budowy Zamawiający naliczy kary zgodnie z umową.
- 5.1.9. Wykonawca zobowiązany jest posiadać polisę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (OC) za szkody wyrządzone podczas realizacji umowy na cały okres obowiązywania umowy i na sumę gwarancyjną nie niższą niż 8 000 000,00 zł (osiem milionów zero groszy). Wykonawca jest zobowiązany do przekazania kopii ww. polisy w terminie do 7 dni od dnia zawarcia umowy. Pod warunkiem zachowania ciągłości ubezpieczenia Zamawiający dopuszcza możliwość przedstawiania w toku trwania umowy kilku polis potwierdzających posiadanie ubezpieczenia OC. Wykonawca jest zobowiązany do przekazania Zamawiającemu kopii kolejnej polisy w terminie 7 dni od upływu terminu ważności poprzedniej polisy.
Za każdy dzień zwłoki w przedłożeniu kopii posiadanej polisy Zamawiający naliczy kary zgodnie z umową.
- 5.1.10. Ponoszenie wszelkich kosztów związanych z wykonaniem obowiązków nałożonych na niego w warunkach ogólnych umowy, Specyfikacji Technicznej i w przepisach obowiązującego prawa.
- 5.1.11. Ustalenie we własnym zakresie z właścicielami/zarządcami sieci harmonogramów wyłączeń w celu realizacji robót związanych z ich przebudową. Wykonawca ponosi wszelkie koszty zapewnienia ciągłości dostaw z tym związane, a w szczególności koszty, wyłączeń, prób, przestojów naliczane przez właścicieli/zarządców sieci.

- 5.1.12. Przeprowadzenie na własny koszt wszelkich czynności i badań objętych dokumentacją projektową wraz z przygotowaniem dokumentacji wymaganej przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz zapewni nadzór nad prowadzonymi robotami. Działania te będą prowadzone pod nadzorem osoby spełniającej wymagania Rozporządzenia Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków z dnia 26 listopada 2020 r. Wszelka dokumentacja powstała w wyniku prowadzenia robót wymaganych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zostanie opracowana przez i na koszt Wykonawcy oraz dostarczona w wymaganych terminach.
- 5.1.13. Zobowiązanie do usunięcia na własny koszt pozostałości po wycince drzew przeprowadzonej na podstawie art. 20b ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. poszczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych przez Lasy Państwowe.
- 5.1.14. Zobowiązanie (przy udziale Zamawiającego) do współpracy z Wykonawcami innych inwestycji celem minimalizowania utrudnień w zakresie realizacji robót objętych opisem przedmiotu zamówienia. W przypadku niezastosowania się do powyższego obowiązku Wykonawca będzie odpowiedzialny na zasadach ogólnych za szkody wynikłe z tego tytułu.
- 5.1.15. Wszelkie znaki geodezyjne występujące na terenie budowy podlegają ochronie zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne. W przypadku ich zniszczenia, uszkodzenia lub przemieszczenia przez Wykonawcę, Wykonawca jest zobowiązany do przywrócenia ich do stanu poprzedniego. W przypadku kolizji punktu/ów osnowy z projektowanym zamierzeniem budowlanym przeniesienie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami leży po stronie Wykonawcy nawet, jeżeli obowiązek taki nie został uwzględniony w dokumentacji projektowej.
- 5.1.16. Wykonanie raz na **4 miesiące** inwentaryzacji wykonanych robót przy użyciu drona i niezwłoczne jej przekazanie do Zamawiającego.
- 5.1.17. Uwzględnienie w cenie oferty ewentualnych zwiększonych kosztów związanych z właściwym tymczasowym odwodnieniem korpusu drogowego pozwalającym na prawidłowe realizowanie przedmiotu zamówienia.
- Koszty te obejmują w szczególności:

- 5.1.17.1. Koszty związane z tymczasowym zajęciem terenu dla wykonania regulacji rowów i cieków wodnych celem odwodnienia korpusu drogowego przedmiotowej inwestycji.
- 5.1.17.2. Koszty uzyskania niezbędnych zgód i uzgodnień wymaganych przepisami.
- 5.1.17.3. Koszty związane z zapewnieniem odpływu wód z drogowych obiektów inżynierskich przedmiotowej inwestycji.
- 5.1.17.4. Koszty związane z wykonaniem odwodnienia korpusu drogowego przed przystąpieniem do robót zasadniczych.
- 5.1.18. Zgłoszenie przedmiotu umowy do odbioru. Zgłoszenie powinno nastąpić po zakończeniu realizacji przedmiotu umowy i być potwierdzone przez Inspektorów w zakresie realizacji warunków umowy.
- 5.1.19. Protokolarne przekazanie Zamawiającemu terenu budowy w dniu odbioru końcowego realizacji przedmiotu umowy lub w terminie 14 dni od daty odstąpienia od umowy.
- 5.1.20. Jeżeli wymaga tego technologia robót, Wykonawca zobowiązany jest do prowadzenia robót 7 dni w tygodniu przez całą dobę. W przypadku prowadzenia robót w obszarze chronionym akustycznie roboty mogą być prowadzone w godzinach określonych przez Zamawiającego lub przez stosowny organ. Wykonawca ma obowiązek powiadomić Zamawiającego o ograniczeniach w czasie prowadzenia robót z podaniem dokładnych zapisów wynikających z decyzji administracyjnych lub innych dokumentów.
- 5.1.21. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za wszelkie szkody powstałe na skutek jego działań, w tym odpowiedzialność za ewentualne straty wynikłe z tytułu każdej awarii związanej z przebudową kolizji, a zawinionej przez Wykonawcę.

5.2. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy

- 5.2.1. Wykonawca, którego Oferta zostanie wybrana jako najkorzystniejsza zobowiązany będzie przed zawarciem umowy do wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy, na zasadach określonych przepisami ustawy Pzp, które będzie stanowić 5% ceny całkowitej podanej w Ofercie.
- 5.2.2. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy służy pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, w tym należności z tytułu kar umownych.
- 5.2.3. Wykonawca zobowiązany jest do wniesienia całości zabezpieczenia należytego wykonania umowy na pełny okres jego ważności najpóźniej w dniu wyznaczonym przez Zamawiającego jako dzień zawarcia umowy z zastrzeżeniem art. 452 ust. 8 ustawy Pzp.
- 5.2.4. Zabezpieczenie może być wniesione:

- w pieniądzu na wskazany przez Zamawiającego rachunek bankowy
- poręczeniach bankowych lub poręczeniach spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej z tym, że zobowiązanie kasy jest zawsze zobowiązaniem pieniężnym,
- gwarancjach bankowych,
- gwarancjach ubezpieczeniowych,
- poręczeniach udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 6b ust. 5 pkt. 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

5.2.5. Zamawiający nie dopuszcza możliwości wnoszenia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w innych formach.

5.2.6. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy w formie gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej powinno być w szczególności zaopatrzone w klauzulę, że gwarant zobowiązuje się nieodwołalnie dokonać wpłaty do wysokości sumy gwarancyjnej na pierwsze pisemne żądanie Zamawiającego – bezwarunkowo i bezzwłocznie.

5.2.7. Treść składanych poręczeń lub gwarancji wymaga akceptacji Zamawiającego przed zawarciem umowy – w tym celu wzór poręczenia/gwarancji Wykonawca powinien dostarczyć Zamawiającemu w terminie 5 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wyborze jego oferty, jako najkorzystniejszej.

5.2.8. W przypadku nie zaakceptowania przez Zamawiającego wzoru poręczenia/gwarancji Wykonawca zobowiązany jest do przedstawienia nowego poręczenia/gwarancji lub wniesienia zabezpieczenia w pieniądzu najpóźniej w dniu wyznaczonym przez Zamawiającego jako dzień zawarcia umowy.

5.2.9. Jeśli Wykonawca nie spełni wymogów zawartych w pkt 5.2.6. i 5.2.7. umowa nie zostanie zawarta, a zgodnie z art. 263 ustawy Pzp, Zamawiający będzie miał prawo do ponownego wyboru oferty najkorzystniejszej spośród pozostałych ofert.

5.2.10. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wymaganej wysokości, składane w formie poręczenia, gwarancji bankowej lub gwarancji ubezpieczeniowej winno zachować ważność 30 dni od umownej daty realizacji przedmiotu umowy, o której mowa w § 5 umowy. Natomiast 30% zabezpieczenia należytego wykonania umowy przeznaczone na okres rękojmi za wady zachowa ważność 15 dni od daty upływu okresu rękojmi.

5.2.11. W przypadku wykonania przedmiotu umowy zgodnie z postawionymi w niej warunkami, Wykonawcy zostanie zwrócone 70% zabezpieczenia należytego wykonania umowy w ciągu 30 dni od dnia podpisania protokołu odbioru końcowego realizacji przedmiotu Umowy bez wad istotnych. Pozostałe 30% zabezpieczenia

posłuży zabezpieczeniu roszczeń z tytułu rękojmi i zostanie zwrócone nie później niż w terminie 15 dni po upływie okresu rękojmi.

5.2.12. W przypadku, kiedy zabezpieczenie należytego wykonania umowy zostało wniesione w postaci środków pieniężnych, na 7 dni przed upływem terminu zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy, Wykonawca zobowiązany jest poinformować Zamawiającego w formie pisemnej o numerze rachunku bankowego, na który ma być dokonany zwrot środków pieniężnych.

5.2.13. Wykonawca zapewni, że Zabezpieczenie Wykonania będzie ważne i wykonalne, aż do zrealizowania i ukończenia robót przez Wykonawcę oraz usunięcia przez niego wszelkich wad. Zabezpieczenie Wykonania będzie obowiązywało w okresie o 30 dni dłuższym od dnia dokonania Odbioru końcowego realizacji przedmiotu umowy.

5.2.14. Jeżeli termin realizacji umowy ulegnie wydłużeniu, to Wykonawca:

- będzie przedłużał ważność Zabezpieczenia Wykonania, aż do czasu ukończenia robót i usunięcia wszelkich wad,
- dostarczy Zamawiającemu, najpóźniej na 30 dni przed upływem terminu ważności dotychczasowego zabezpieczenia wniesionego w innej formie niż w pieniądzu przedłużenie dotychczasowego zabezpieczenia lub nowe zabezpieczenie na kolejne okresy zgodne z niniejszym punktem w zakresie kwoty i terminu obowiązywania.

5.2.15. W przypadku, gdy Wykonawca nie zapewni Zabezpieczenia Wykonania, zgodnie zapisami powyżej, Zamawiający zmienia formę na zabezpieczenie w pieniądzu, poprzez wypłatę kwoty z dotychczasowego zabezpieczenia. Wypłata ta następuje nie później niż w ostatnim dniu ważności dotychczasowego zabezpieczenia. Przedłożone Zabezpieczenie Wykonania ma być zgodne z postanowieniami określonymi w Załączniku do Oferty.

5.2.16. Zamawiający nie zgłosi żadnego żądania na podstawie Zabezpieczenia Wykonania, z wyjątkiem żądania kwot, do których Zamawiający jest uprawniony według umowy, w szczególności w następujących przypadkach:

- nieprzedłużenia przez Wykonawcę ważności Zabezpieczenia Wykonania, jak to opisano powyżej, w którym to przypadku Zamawiający może zażądać pełnej kwoty Zabezpieczenia Wykonania,
- nienaprawienia przez Wykonawcę jakiegoś uchybienia w terminie wskazanym w powiadomieniu, wymagającym, aby to uchybienie było naprawione,

5.3. Kierownictwo robót i pracownicy Wykonawcy

5.3.1. Wykonawca ma obowiązek zapewnić kadrę kierowniczą, do obsługi budowy

tj. Kierownika budowy oraz Kierowników robót we wszystkich specjalnościach wymaganych do realizacji przedmiotu umowy, a także obsługę geodezyjną oraz osobę odpowiedzialną za rozliczenie przedmiotu umowy. Wykonawca zapewni niezbędne kierownictwo robót na czas ich wykonywania oraz na okres po ich zakończeniu, jaki Inspektor uzna za konieczny dla właściwego wykonania zobowiązań wynikających z umowy.

5.3.2. Osoby wymienione pkt. 5.3.1. powinny posiadać odpowiednie uprawnienia budowlane oraz doświadczenie określone w warunkach przetargu.

5.3.3. Zmiany osób, odpowiedzialnych za wykonanie Zamówienia, wskazanych w ofercie przez Wykonawcę dokonuje się na pisemny wniosek Wykonawcy. Proponowane osoby muszą spełniać wymagania określone w warunkach przetargu. Propozycje ewentualnych zmian osobowych powinny być kierowane do Zamawiającego nie później niż 7 dni przed planowanym wykorzystaniem nowej osoby do realizacji niniejszego zamówienia.

5.3.4. Wykonawca zabezpieczy potencjał ludzki, w zakresie niezbędnym do prawidłowego wykonania robót, a także zapewni specjalistyczne kierownictwo przy montażu maszyn i urządzeń potrzebnych do wykonywania robót.

5.3.5. Kierownik budowy zobowiązany jest do obecności na terenie budowy każdego dnia realizacji robót. Obecność Kierownika budowy musi zostać potwierdzona wpisem do dziennika budowy.

Za każdą nieusprawiedliwioną nieobecność Kierownika budowy na budowie Zamawiającemu przysługuje naliczenie kary umownej w wysokości określonej w umowie.

5.3.6. Kierownik budowy zobowiązany jest do chronologicznego wypełnienia dziennika budowy w stosunku do postępu robót.

5.3.7. W przypadku stwierdzenia przez Inspektora lub przez Zamawiającego dwukrotnej nieusprawiedliwionej nieobecności Kierownika budowy na terenie budowy, Wykonawca zobowiązany jest do zmiany osoby Kierownika budowy w ciągu 14 dni od otrzymania pisemnego żądania Zamawiającego, pod rygorem odstąpienia przez Zamawiającego od umowy.

5.3.8. Na czas urlopów i zwolnień lekarskich oraz w przypadkach losowych, strony zapewniają zastępstwo osób o odpowiednich kwalifikacjach. Informacja o zastępstwie musi zostać przekazana Inspektorowi i Zamawiającemu w jak najkrótszym możliwym terminie wraz z podaniem przyczyny zastępstwa.

5.4. Podwykonawcy

- 5.4.1. Wykonawca będzie w pełni odpowiedzialny za działania lub uchybienia każdego Podwykonawcy, dalszego Podwykonawcy i ich przedstawicieli lub pracowników, tak jakby były to działania lub uchybienia Wykonawcy.
- 5.4.2. Wykonawca będzie koordynował, nadzorował i kontrolował pracę Podwykonawców i dalszych Podwykonawców tak, aby realizacja umowy przebiegała bez zakłóceń.
- 5.4.3. W przypadku rozwiązania/odstąpienia przez którąkolwiek ze stron umowy o podwykonawstwo, Wykonawca jest zobowiązany do niezwłocznego poinformowania Zamawiającego o tym zdarzeniu, przeprowadzenia inwentaryzacji robót wykonanych przez danego Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę oraz przedłożenia jej Inspektorowi do zatwierdzenia.
- 5.4.4. W przypadku realizacji zamówienia przez podmioty występujące wspólnie (Konsorcjum), umowy z Podwykonawcami, zawierane będą w imieniu i na rzecz wszystkich uczestników Konsorcjum.
- 5.4.5. W przypadku, w którym Wykonawcą jest Konsorcjum każdy z członków Konsorcjum odpowiada solidarnie wobec Zamawiającego za zobowiązania pozostałych członków Konsorcjum wobec Podwykonawców i dalszych Podwykonawców uregulowane przez Zamawiającego.
- 5.4.6. Wykonawca, bez zgody Zamawiającego, nie podzleci Podwykonawcom innych robót niż wskazane w umowie podwykonawczej, zgodnie z zatwierdzonym przez Zamawiającego projektem tej umowy.
- 5.4.7. Wykonawca zobowiązany jest do przedkładania Zamawiającemu projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, a także projektu jej zmian.

Za nieprzedłożenie ww. dokumentów Zamawiający naliczy kary umowne w wysokości określonej w umowie.
- 5.4.8. W przypadku projektów umów oraz umów o podwykonawstwo sporządzonych w języku obcym projekty te oraz umowy należy przedkładać Zamawiającemu wraz z tłumaczeniem przysięgłym na język polski.
- 5.4.9. Zamawiającemu przysługuje prawo wniesienia w terminie 7 dni od dnia przedłożenia projektu umowy, pisemnych zastrzeżeń do projektu umowy o podwykonawstwo, która przewiduje termin zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia Wykonawcy faktury lub rachunku potwierdzających wykonanie zleconej podwykonawcy roboty budowlanej.
- 5.4.10. Wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia Zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane w terminie 7 dni od daty jej zawarcia.

Za nieprzedłożenie ww. dokumentów Zamawiający naliczy kary umowne w wysokości określonej w umowie.

- 5.4.11. Zamawiającemu przysługuje prawo złożenia pisemnego sprzeciwu do umowy o podwykonawstwo w terminie 7 dni od dnia jej przedłożenia Zamawiającemu.
- 5.4.12. Niezgłoszenie pisemnego sprzeciwu do przedłożonej Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w wyżej wymienionym terminie, uważa się za akceptację umowy przez Zamawiającego.
- 5.4.13. Wykonawca zobowiązany jest przedłożyć Zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, lub jej zmian, w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia, z wyłączeniem umów o podwykonawstwo o wartości mniejszej niż 0,5% wartości umowy w sprawie niniejszego zamówienia publicznego.
Wyłączenie nie dotyczy umów o wartości większej niż 50 000,00 zł brutto.
- 5.4.14. Zamawiający dokona zapłaty drugiej i następnych części należnego wynagrodzenia za odebrane roboty budowlane po dostarczeniu przez Wykonawcę oświadczeń podwykonawców i dalszych podwykonawców i na żądanie Zamawiającego dowodów zapłaty wymagalnego wynagrodzenia podwykonawcom i dalszym podwykonawcom biorącym udział w realizacji odebranych robót budowlanych. Całkowita suma dostarczonych potwierdzeń musi dać kwotę wskazaną w umowie o podwykonawstwo.
- 5.4.15. W przypadku nieprzedstawienia przez Wykonawcę wszystkich dowodów zapłaty lub oświadczeń, o których mowa w pkt. 5.4.14, Zamawiający wstrzyma się z wypłatą należnego Wykonawcy wynagrodzenia za odebrane roboty budowlane w części równej sumie kwot wynikających z nieprzedstawionych dowodów zapłaty.
- 5.4.16. W przypadku uchylania się przez Wykonawcę, podwykonawcę lub dalszego podwykonawcę zamówienia od obowiązku zapłaty Zamawiający dokona bezpośredniej zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, który zawarł zaakceptowaną przez Zamawiającego umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub który zawarł przedłożoną Zamawiającemu umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi.
- 5.4.17. W przypadku każdorazowego braku zapłaty lub każdorazowej nieterminowej zapłaty wynagrodzenia należnego podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom Zamawiający naliczy kary umowne w wysokości określonej w umowie.
- 5.4.18. Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt. 5.4.16, dotyczy wyłącznie należności powstałych po zaakceptowaniu przez Zamawiającego umowy o podwykonawstwo,

której przedmiotem są roboty budowlane, lub po przedłożeniu Zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi.

- 5.4.19. Bezpośrednia zapłata obejmie wyłącznie należne wynagrodzenie, bez odsetek, należnych podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy.
- 5.4.20. Przed dokonaniem bezpośredniej zapłaty Zamawiający umożliwi Wykonawcy zgłoszenie pisemnych uwag dotyczących zasadności bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy w terminie 7 dni od dnia doręczenia tej informacji.
- 5.4.21. Zapłata przez Zamawiającego na rzecz Podwykonawcy dokonana będzie w terminie 30 dni od dnia zgłoszenia roszczenia.

5.5. Odpowiedzialność Wykonawcy

- 5.5.1. Wykonawca od dnia protokolarnego przejęcia terenu budowy ponosi wszelką odpowiedzialność wobec Zamawiającego i osób trzecich za szkody powstałe w związku z realizacją Zamówienia.
- 5.5.2. Wykonawca zapozna się z położeniem wszystkich istniejących urządzeń takich jak dreny, linie i słupy telefoniczne i elektryczne, ujęcia wodne, gazociągi oraz obiekty budownictwa lądowego, przed wykonaniem jakiegokolwiek wykopu i rozpoczęciem innych robót mogących naruszyć te urządzenia.
- 5.5.3. Wykonawca będzie ponosił odpowiedzialność za uszkodzenia ujawnionych w dokumentacji projektowej elementów infrastruktury, tj. za uszkodzenia dróg, rowów irygacyjnych, rurociągów, kabli i linii elektrycznych, kabli teletechnicznych i telekomunikacyjnych oraz wszelkich urządzeń, spowodowane przez niego lub jego Podwykonawcę(ów) przy realizacji robót. Wykonawca będzie zobowiązany do bezzwłocznej naprawy uszkodzeń na własny koszt oraz w razie konieczności wykonania wszelkich dalszych robót naprawczych zleconych przez Inspektora.

5.6. Obowiązkowe procedury bezpieczeństwa wykonawcy

- 5.6.1. W czasie wykonywania robót należy zabezpieczyć teren robót, w pełni przestrzegać bezpieczeństwa wszystkich osób upoważnionych do przebywania na terenie robót.
- 5.6.2. Oznaczenia terenu budowy, zorganizowania i wyposażenia budowy w urządzenia niezbędne dla realizacji umowy, uporządkowania terenu robót i likwidacji zaplecza po zakończeniu budowy.
- 5.6.3. Bezzwłocznego zabezpieczenia i oznakowania, zgodnie z obowiązującymi przepisami, terenu ewentualnych awarii (miejsc zagrażających bezpieczeństwu

ruchu kołowego lub pieszego).

- 5.6.4. Uzyskać wszelkie uzgodnienia i pozwolenia na wywóz nieczystości stałych i płynnych oraz bezpieczne, prawidłowe odprowadzanie ścieków, substancji ropopochodnych oraz wód gruntowych i opadowych z całego Terenu Budowy, lub miejsc związanych z prowadzeniem robót tak, aby ani roboty, ani ich otoczenie nie zostały uszkodzone.
- 5.6.5. Stałego utrzymania czystości i porządku na budowie i w miejscu prowadzenia prac.
- 5.6.6. Utrzymania w należytym stanie technicznym nawierzchni drogi dla zapewnienia bezpieczeństwa użytkowników ruchu kołowego i pieszego, w tym bieżące łatanie ubytków.
- 5.6.7. Usuwania zanieczyszczeń zalegających w pasie drogowym.
- 5.6.8. W trakcie całego okresu trwania umowy Wykonawca zobowiązany jest prowadzić zimowe utrzymanie wg standardów MZDW na odcinkach przekazanej drogi.
- 5.6.9. Wykonania wszystkich obowiązków zapewnienia bezpieczeństwa w trakcie wykonywania robót wynikających z obowiązujących przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz bezpieczeństwa i higieny pracy.
- 5.6.10. Podjęcia odpowiednich działań mających na celu zabezpieczenie drogi, urządzeń drogowych oraz innych terenów przed zniszczeniami spowodowanymi środkami transportowymi lub maszynami Wykonawcy. W przypadku ewentualnych roszczeń odszkodowawczych innych administratorów i zarządców za zniszczenie dróg i ulic przez transport budowy Wykonawca jest zobowiązany do ich naprawy na własny koszt, który nie będzie podlegał odrębnej zapłacie i jest wliczony w cenę umowną.
- 5.6.11. Uporządkowania terenu robót i likwidacji zaplecza budowy po zakończeniu Budowy.

5.7. Zapewnienie jakości

- 5.7.1. Wykonawca sporządzi Programy Zapewnienia Jakości (PZJ) dla robót budowlanych wyszczególnionych w szczegółowych specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót, aby wykazywać stosowanie się do wymagań umowy. Wykonawca przedłoży PZJ Inspektorowi nadzoru do akceptacji.
- 5.7.2. Inspektor lub Zamawiający będą uprawnieni do kontroli stosowania poszczególnego Programu Zapewnienia Jakości.
- 5.7.3. Stosowanie się do Programu Zapewnienia Jakości nie zwalnia Wykonawcy z żadnego z jego obowiązków, zobowiązań lub odpowiedzialności według umowy.

5.8. Ochrona środowiska

- 5.8.1. Wykonawca jest odpowiedzialny za ochronę środowiska na terenie robót i w jego otoczeniu i odpowiada za wszelkie szkody powstałe z tego tytułu. Zapis należy

rozumieć, jako odpowiedzialność deliktową zgodnie z kodeksem cywilnym.

- 5.8.2. W szczególności, Wykonawca postępować będzie zgodnie z zapisami decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, uwarunkowaniami określonymi na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko (jeżeli taka ocena była prowadzona) oraz zgodnie z wszystkimi innymi decyzjami administracyjnymi w zakresie ochrony środowiska.
- 5.8.3. W przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku spowodowanego prowadzonymi przez Wykonawcę Robotami, Wykonawca zobowiązany jest do podjęcia niezwłocznych działań zapobiegawczych. Wykonawca odpowiada za szkody w środowisku powstałe wskutek prowadzenia robót. W przypadku wystąpienia szkody w środowisku Wykonawca jest zobowiązany do podjęcia działań w celu ograniczenia szkody w środowisku, zapobieżenia kolejnym szkodom oraz do podjęcia działań naprawczych. Wszelkie działania zapobiegawcze i naprawcze Wykonawca przeprowadzi na własny koszt.
- 5.8.4. Wykonawca zobowiązuje się zwolnić Zamawiającego oraz powziąć odpowiedzialność za zobowiązania prywatnoprawne oraz publicznoprawne, które mogą obciążać Zamawiającego z powodu naruszenia przez Wykonawcę przepisów z zakresu ochrony środowiska naturalnego, a gdyby zwolnienie Zamawiającego z ww. zobowiązania nie było możliwe, Wykonawca zobowiązuje się pokryć wszelkie finansowe skutki jakie wynikną dla Zamawiającego z naruszeń przepisów z zakresu ochrony środowiska w związku z działaniem lub zaniechaniem Wykonawcy.
- 5.8.5. W przypadku stwierdzenia przez właściwy organ, że realizacja przedsięwzięcia narusza warunki i obowiązki, o których mowa w art. 136a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w szczególności wymogi określone w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach bądź w decyzjach, o których mowa w art. 86 w/w ustawy, Zamawiający zastrzega sobie prawo do przeniesienia na Wykonawcę kar pieniężnych z powyższego tytułu, przewidzianych art. 136a w/w ustawy powstałych w wyniku działań Wykonawcy.
- 5.8.6. Koszty uzyskania zezwoleń, decyzji na usunięcie drzew i krzewów, poniesienia opłat administracyjnych za usunięcie drzew i krzewów oraz koszty związane z uzyskaniem zgody właściciela gruntu, o ile będą wymagane, Wykonawca uwzględni w cenie Oferty.
- 5.8.7. Wszelkie koszty związane z usunięciem drzew i krzewów zostaną uwzględnione w cenie Oferty. Również w przypadku dokonania usunięcia drzew i krzewów

bez wymaganego zezwolenia, wszelkie kary administracyjne i inne konsekwencje z tym związane obciążają Wykonawcę w ramach ceny Oferty, niezależnie od treści decyzji właściwego organu w tej sprawie.

5.9. Materiały z wycinki, rozbiórki i odpady

5.9.1. Materiał pozyskany z wycinki (długości) należy do Zamawiającego. Wykonawca będzie miał obowiązek złożyć go na terenie właściwego rejonu/obwodu drogowego lub miejsca wskazanego przez Zamawiającego w zasięgu 60 km od początku lub końca inwestycji. Do obowiązków Wykonawcy będzie należało także wykarczowanie i zutylizowanie we własnym zakresie zakrzewień i uprzątnięcie terenu po wycinie z gałęzi, karp itd.

5.9.2. Materiały z rozbiórki należą do Zamawiającego. Jeśli jakieś materiały z rozbiórki Inspektor wraz z Zamawiającym zakwalifikują jako odpady, Wykonawca będzie miał obowiązek wywieźć je i zutylizować zgodnie z obowiązującym prawem w tym zakresie. Jeśli materiały z rozbiórki zostaną zakwalifikowane do odzysku Wykonawca będzie miał obowiązek złożyć je na terenie właściwego rejonu lub obwodu drogowego wskazanego przez Zamawiającego.

Elementami podlegającymi rozbiórce są w szczególności:

- 1) nawierzchnie asfaltowe;
- 2) nawierzchnie kamienne;
- 3) nawierzchnie wykonane z żelbetowych płyt drogowych;
- 4) nawierzchnie wykonane z trylinki;
- 5) nawierzchnie wykonane z kostki betonowej;
- 6) krawężniki betonowe;
- 7) obrzeża betonowe;
- 8) oporniki betonowe
- 9) elementy podbudowy.

5.9.3. Na Wykonawcy robót spoczywa obowiązek i koszt zagospodarowania odpadów powstałych z robót drogowych zgodnie z przepisami z wyjątkiem poniżej wymienionych materiałów z rozbiórki stanowiących własność Zamawiającego:

- 1) elementów betonowych prefabrykowanych przeznaczonych do powtórnego wbudowania, które należy:
  - a) kostka betonowa – oczyścić, posortować, umieścić na paletach i opakować;
  - b) kostka kamienna – oczyścić i posortować;
  - c) trylinka – oczyścić i posortować;
  - d) płyty betonowe – oczyścić i posortować;
  - e) krawężniki, obrzeża i oporniki betonowe – oczyścić i posortować;

- 2) elementów prefabrykowanych nawierzchni, nie nadających się do powtórnego wbudowania i wszelkiego rodzaju podbudów, dostarczonych jako materiał rozkruszony o frakcji od 0 – 63mm;
- 3) demontowanych znaków drogowych.

Materiały z rozbiórki przewiezie na miejsce składowania – bazę materiałów Rejonu/Obwodu Drogowego lub miejsce wskazane przez MZDW w zasięgu 60 km od początku lub końca inwestycji i po protokolarnym przekazaniu zeszkładuje.

Zamawiający wskazuje, że Wykonawca robót jest wytwórcą odpadów destruktu asfaltowego, który powstaje w związku z realizacją robót określonych w umowie. W związku z powyższym Wykonawca jako posiadacz odpadów destruktu asfaltowego zobowiązany jest do wykonania na własny koszt oceny lub zlecenia dokonania oceny zgodności z warunkami utraty statusu odpadów przez odpady destruktu asfaltowego, o których mowa w § 2 ust.1 Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 23 grudnia 2021 r w sprawie określenia szczegółowych warunków utraty statusu odpadów dla odpadów destruktu asfaltowego (Dz. U. z 2021 roku poz. 2468). Wykonawca poinformuje Zamawiającego o wynikach dokonanej oceny w terminie nie dłuższym niż 3 dni robocze od daty otrzymania wyników przeprowadzonych badań. W przypadku potwierdzenia spełnienia przez odpady destruktu asfaltowego warunków, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt. 2 i 4 Rozporządzenia, Wykonawca zobowiązany jest na własny koszt wykonać wszelkie niezbędne czynności umożliwiające spełnienie przez odpady destruktu asfaltowego wszystkich pozostałych warunków utraty statusu odpadów, o których mowa w § 2 ust. 1 Rozporządzenia.

Zamawiający zastrzega możliwość wykonania na własny koszt badań kontrolnych, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt. 2 i 4 Rozporządzenia.

Odpady destruktu, które utracą status odpadów, co zostanie potwierdzone stosownym oświadczeniem przedstawionym przez Wykonawcę, mogą zostać wykorzystane podczas realizacji zamówienia zgodnie z pozycjami przedmiarowymi. Niewykorzystany destruktu asfaltowy, zostanie przetransportowany przez Wykonawcę robót w miejsce wskazane przez Inspektora Nadzoru Inwestorskiego (baza Obwodu Drogowego) wraz z kompletem wyników badań laboratoryjnych, protokołem i oświadczeniem o zgodności z warunkami utraty statusu odpadów destruktu asfaltowego, zgodnie ze wzorami określonymi w załącznikach do Rozporządzenia.

W przypadku, gdy niespełnione zostaną warunki utraty statusu odpadów, o których mowa w §2 ust.1 ww. Rozporządzenia, Wykonawca zobowiązany będzie do utylizacji odpadu destruktu asfaltowego na własny koszt, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

- 5.9.4. Wszelkie koszty związane z czynnościami dotyczącymi transportu, oczyszczenia, frezowania, kruszenia i składowania przez okres budowy w/w materiałów z rozbiórki ponosi Wykonawca robót.
- 5.9.5. W przypadku wątpliwości co do zakwalifikowania (przydatności) danego materiału każdorazowo oceny na placu budowy dokona wyznaczony przez Zamawiającego pracownik Mazowieckiego Zarządu Dróg Wojewódzkich.
- 5.9.6. Wykonawca jest wytwórcą odpadów i jest obowiązany do gospodarowania wytworzonymi przez siebie odpadami w wyniku świadczenia usług w zakresie budowy, rozbiórki i remontu obiektów.
- 5.9.7. Wykonawca prowadzi gospodarkę odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, w szczególności gospodarka odpadami nie może:
- powodować zagrożenia dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt;
  - powodować uciążliwości przez hałas lub zapach;
  - wywoływać niekorzystnych skutków dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu, w tym kulturowym i przyrodniczym.
- 5.9.8. Podczas realizacji robót odpady należy magazynować w sposób selektywny w miejscu na ten cel przeznaczony, wyznaczony na terenie Budowy, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 699 z późn. zm.) – dalej „ustawa o odpadach” oraz jej aktami wykonawczymi w tym zakresie, przy uwzględnieniu dozwolonego czasu magazynowania dla poszczególnych rodzajów odpadów oraz sposobów zabezpieczeń przed przedostawaniem się ich do środowiska, kierując się właściwościami odpadów, wymaganiami ochrony życia i zdrowia ludzi oraz ograniczeniem uciążliwości związanych z ich magazynowaniem.
- 5.9.9. Wykonawca, będąc wytwórcą odpadów może zlecić wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami wyłącznie podmiotom, które posiadają:
- zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów, lub
  - koncesję na podziemne składowanie odpadów, pozwolenie zintegrowane, decyzję zatwierdzającą program gospodarowania odpadami wydobywczymi, zezwolenie na prowadzenie obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych lub wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;
  - wpis do rejestru w zakresie, o którym mowa w przepisach ustawy o odpadach, chyba że działalność taka nie wymaga uzyskania decyzji lub wpisu do rejestru.
- 5.9.10. Wykonawca, będąc wytwórcą odpadów, jest obowiązany do:

- prowadzenia na bieżąco ich ilościowej i jakościowej ewidencji zgodnie z obowiązującym katalogiem odpadów z zastosowaniem karty przekazania odpadów, karty ewidencji odpadów;
- sporządzania rocznego sprawozdania o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami.

5.9.11. Koszty gospodarowania odpadami są ponoszone przez Wykonawcę będącego wytwórcą odpadów.

5.9.12. Powyższe wymagania w zakresie gospodarowania odpadami i materiałami obowiązują również wszystkich Podwykonawców.

5.10. Dziennik Budowy

5.10.1. Wykonawca jest odpowiedzialny za przechowywanie Dziennika Budowy na terenie budowy. Kierownik Budowy musi na każde żądanie Inspektora i Zamawiającego udostępnić Dziennik Budowy osobom uprawnionym do dokonywania wpisów zgodnie z Prawem budowlanym.

5.10.2. Wszelkie wpisy do Dziennika Budowy dokonane przez upoważnione osoby nie reprezentujące Zamawiającego, Wykonawcę czy Inspektora, Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie zgłosić Inspektorowi. Inspektor podejmie odpowiednie działania wymagane przez takie wpisy zgodnie z Prawem budowlanym i umową.

5.10.3. W przypadku odstąpienia od umowy przez którąkolwiek ze Stron, jej rozwiązania lub wygaśnięcia, Wykonawca na żądanie Zamawiającego, przekaże Zamawiającemu Dziennik Budowy.

5.10.4. Wszelkie wpisy w Dzienniku Budowy powinny być prowadzone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 6 września 2021 r. w sprawie sposobu prowadzenia dzienników budowy, montażu i rozbiórki.

5.11. Cesja

5.11.1. Bez pisemnej zgody Zamawiającego Wykonawca nie ma prawa przelewu wierzytelności wynikających z tej umowy na osobę trzecią.

5.11.2. W przypadku, gdy Wykonawca występuje, jako Konsorcjum, z wnioskiem o wyrażenie zgody na przelew jakiegokolwiek wierzytelności wynikającej z umowy muszą wystąpić łącznie wszyscy członkowie Konsorcjum.

5.11.3. Zgoda na dokonanie przelewu wierzytelności wynikającej z umowy może zostać wyrażona jedynie po przedstawieniu przez Wykonawcę dowodu zaspokojenia wymagalnych płatności wszystkich Podwykonawców.

6. ZASADY POROZUMIEWANIA SIĘ STRON

6.1. System informatyczny do monitorowania budowy

- 6.1.1. Zamawiający w celu monitorowania budowy udostępni platformę SharePoint do której będą mieli dostęp wszyscy uczestnicy procesu inwestycyjnego w okresie trwania umowy. Zamawiający zastrzega sobie prawo do wrywkowej weryfikacji zamieszczanych dokumentów na platformie Share Point.
- 6.1.2. **Zdjęcia** – Wykonawca jest zobowiązany do zamieszczania na platformie SharePoint zdjęć z budowy codziennie, a w okresach przestoju minimum raz na 3 dni (obowiązek dotyczy dni roboczych oraz pozostałych dni, w które wykonywane są roboty budowlane, począwszy od dnia rozpoczęcia budowy). Z dniem zamieszczenia zdjęć na platformie opisanej w pkt. 6.1.1 ww. dokumentacji fotograficznej prawa autorskie majątkowe zostają przeniesione na Zamawiającego.
- 6.1.3. **Dziennik Budowy** – Wykonawca jest zobowiązany do zamieszczania na platformie SharePoint zdjęć lub skanów Dziennika Budowy codziennie w czasie trwania robót (obowiązek dotyczy dni roboczych oraz pozostałych dni, w których wykonywane są roboty budowlane).
- 6.1.4. **Inwentaryzacja** - Wykonawca jest zobowiązany do zamieszczania na platformie SharePoint wszelkich inwentaryzacji w terminach wskazanych w pkt. 3.3, 5.1.16 i 10.3.17.

6.2. Korespondencja i porozumiewanie się stron

Porozumiewanie się stron w sprawach związanych z wykonywaniem robót oraz dotyczących interpretowania umowy odbywać się będzie w drodze korespondencji pisemnej doręczanej adresatom za pokwitowaniem, przy czym dopuszcza się porozumiewanie w drodze e-mail.

6.3. Rady i spotkania

- 6.3.1. Do obowiązków Inspektora Koordynatora należy organizowanie, w terminie uzgodnionym z Zamawiającym, narad koordynacyjnych z udziałem przedstawicieli Wykonawcy robót, Inspektorów oraz innych osób zaproszonych. Celem narad będzie bieżące omawianie spraw dotyczących wykonania i zaawansowania robót.
- 6.3.2. Narady koordynacyjne będą zwoływane, prowadzone i protokołowane przez Inspektora od momentu wprowadzenia czasowej organizacji ruchu do momentu końcowego odbioru robót.
- 6.3.3. Narady koordynacyjne:
- rady budowy – organizowane raz w miesiącu.
  - rady techniczne - organizowane raz w tygodniu.
  - spotkania robocze – organizowane w dowolnym terminie w zależności od potrzeb.

6.4. Raporty dobowe

Na życzenie Zamawiającego, wyrażone na każdym etapie prac, Wykonawca będzie przedkładać Inspektorowi dobowe raporty do wiadomości Zamawiającego. Raporty te będą przedłożone w formie elektronicznej edytowalnej oraz w formie skanu do godziny 10.00 w dniu następującym po dniu, którego dany raport dotyczy oraz w terminie do 7 dni w formie papierowej. Raport dzienny musi zawierać rodzaj wykonanych robót, lokalizację robót, liczbę zaangażowanego sprzętu i personelu.

W przypadku nie przedkładania ww. raportów Zamawiający naliczy Wykonawcy kary umowne w wysokości określonej w umowie.

7. ROZPOCZĘCIE I WSTRZYMANIE ROBÓT

7.1. Rozpoczęcie robót

Wykonawca rozpocznie realizację robót tak szybko, jak jest to technicznie możliwe i następnie będzie prowadził roboty zgodnie z zatwierdzonym Harmonogramem Rzeczowo – Finansowym.

7.2. Wstrzymanie robót

- 7.2.1. Na pisemne polecenie Zamawiającego i/lub Inspektora Wykonawca wstrzyma realizację robót w taki sposób i na taki okres, jaki Zamawiający i/lub Inspektor uzna za konieczny. Wykonawca odpowiednio zabezpieczy wykonane roboty zgodnie z wymaganiami Inspektora. Wszelkie koszty powstałe w związku ze wstrzymaniem robót do którego doszło z przyczyn za które odpowiedzialność ponosi Wykonawca.
- 7.2.2. Jeżeli wstrzymanie realizacji robót nastąpiło na pisemne polecenie Zamawiającego i wynikało z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego lub z przyczyn niezależnych od Stron, termin wykonania robót ulegnie przedłużeniu o okres wstrzymania robót lub o okres uzgodniony pomiędzy Stronami. Strony uzgodnią zasady rozliczenia wszelkich kosztów powstałych w związku ze wstrzymaniem robót, do którego doszło z przyczyn niezależnych od Wykonawcy.

8. DOKUMENTY BUDOWY

8.1. Dokumentacja budowy

- 8.1.1. Wykonawca zobowiązany jest przechowywać umowę, dokumentację projektową Zamawiającego i prowadzić na bieżąco dokumentację budowy w szczególności dziennik budowy w formie zgodnej z przepisami Prawa budowlanego.
- 8.1.2. Powyższe dokumenty Wykonawca zobowiązany jest udostępniać na każde żądanie Zamawiającego.
- 8.1.3. Kierownik budowy ma prawo występowania do Zamawiającego (za pośrednictwem Inspektora) o zmiany w rozwiązaniach projektowych, jeżeli są one uzasadnione

koniecznością zwiększenia bezpieczeństwa realizacji robót budowlanych lub usprawnienia procesu budowy.

- 8.1.4. W przypadku wątpliwości, co do wykonania robót budowlanych przewidzianych w dokumentacji projektowej, Kierownik budowy zgłosi ten fakt Inspektorowi, a Inspektor, w przypadku potwierdzenia problemu, wystąpi do Projektanta o przedstawienie właściwego rozwiązania. Inspektor nadzoru inwestorskiego ma obowiązek uzyskać akceptację Zamawiającego na rozwiązania przedstawione przez Projektanta.
- 8.1.5. W przypadku, gdy zostaną stwierdzone różnice między dokumentacją projektową (pod względem mapy, przebiegu istniejącej infrastruktury podziemnej, lokalizacji obiektów itp.), a stanem faktycznym w terenie, na wniosek Zamawiającego obowiązkiem Wykonawcy będzie:
- wykonanie dokumentacji geodezyjno-pomiarowej, która będzie w sposób czytelny identyfikować występujące różnice.
  - wykonanie dokumentacji fotograficznej wraz z opisem charakteru występujących niezgodności i ich ewentualnych przyczyn.
- Do ww. dokumentacji Wykonawca załączy propozycję rozwiązań zamiennych uwzględniającą czynniki ekonomiczne oraz terminy określone w umowie.
- 8.1.6. Dokumentację wyszczególnioną w pkt. 8.1.5. Wykonawca sporządzi w ramach ceny umownej w terminie do 7 dni od wykrycia rozbieżności w dwóch egzemplarzach i przekaże po jednym egz. Zamawiającemu i Inspektorowi.
- 8.1.7. Zamawiający na etapie realizacji inwestycji ma prawo wydać Wykonawcy polecenie wprowadzenia zmian w dokumentacji projektowej, które następnie powinny zostać zaakceptowane przez Projektanta.
- 8.1.8. Bez względu na to na wniosek, której ze stron zostanie wprowadzona zmiana do dokumentacji projektowej, Wykonawca ma obowiązek uwzględnić te zmiany w dokumentacji powykonawczej.
- 8.1.9. Po zakończeniu realizacji inwestycji Wykonawca jest zobowiązany przekazać Zamawiającemu dokumentację budowy.

8.2. Dokumentacja budowy – kolejność pierwszeństwa dokumentów

Klasyfikacja ważności dokumentów. Dokumenty stanowiące o niniejszym zamówieniu należy traktować, jako wzajemnie wyjaśniające i równoważne. Wymagania określone w choćby jednym z dokumentów są obowiązujące dla Wykonawcy, tak jakby zawarte były w całej dokumentacji.

Zamawiający wskazuje kolejność pierwszeństwa dokumentów:

- 1) Projekt Zagospodarowania Terenu

- 2) Projekt budowlany
- 3) Projekt wykonawczy
- 4) Szczegółowe specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót.

W przypadku stwierdzenia różnic w poszczególnych elementach dokumentacji projektowej i/lub szczegółowych specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót, Wykonawca zwróci się z prośbą o wyjaśnienia do Zamawiającego. Zamawiający uzyska wyjaśnienia od autora Projektu.

9. MATERIAŁY, WYKONAWSTWO, CZASOWA ORGANIZACJA RUCHU

9.1. Sposób realizacji

Roboty winny być wykonane przez Wykonawcę zgodnie z postanowieniami umowy, zasadami sztuki budowlanej i wiedzy technicznej oraz powinny spełniać wymagania określone w Specyfikacji Technicznej.

9.2. Akceptacja materiałów

- 9.2.1. Do wykonywania robót powinny zostać wykorzystane materiały nowe.
- 9.2.2. Wszystkie materiały powinny być przed wbudowaniem zaakceptowane przez Inspektora.
- 9.2.3. Materiały winny być zgłaszane wraz z dokumentami potwierdzającymi ich jakość i dopuszczenie do stosowania w budownictwie, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych tj.: certyfikaty zgodności lub deklaracji zgodności, atestów, świadectw pochodzenia. Przedstawione przez Wykonawcę w/w dokumenty lub wykonanie badań jakościowych nie zwalnia Wykonawcy z odpowiedzialności za niewłaściwą jakość materiałów i nienależyte wykonanie robót.

9.3. Badanie typu (recepta) na mieszanki mineralno – asfaltowe podlegają zatwierdzeniu przez MZDW przed ich wbudowaniem.

9.4. Badania i kontrola materiałów

- 9.4.1. Na żądanie Inspektora lub Zamawiającego materiały mogą być poddawane badaniom sprawdzającym. Wykonawca na własny koszt zapewni urządzenia, instrumenty, robociznę i materiały potrzebne do wykonania lub pobrania próbek oraz przeprowadzi stosowne badania materiałów.
- 9.4.2. Wykonawca jest zobowiązany do przeprowadzenia na żądanie Zamawiającego i w miejscu przez niego wskazanym, wszelkich badań jakościowych w odniesieniu do wykonanych robót.

- 9.4.3. Wykonawca zobowiązuje się umożliwić Zamawiającemu w każdym czasie przeprowadzenie kontroli terenu budowy, realizowanych robót budowlanych stosowanych w ich toku wyrobów oraz wszelkich okoliczności dotyczących bezpośredniej realizacji przedmiotu umowy.
- 9.4.4. Zamawiający może zlecić wykonanie badań własnemu laboratorium. W takim przypadku Wykonawca będzie ponosić koszty badań dodatkowych, jeśli wykażą one że jakość materiałów i robót nie jest zgodna ze Specyfikacją techniczną i obowiązującymi normami.

9.5. Badania kontrolne dodatkowe

- 9.5.1. W wypadku uznania, że jeden z wyników badań kontrolnych nie jest reprezentatywny dla ocenianego odcinka budowy, Wykonawca ma prawo żądać przeprowadzenia badań kontrolnych dodatkowych.
- 9.5.2. Zamawiający decyduje o miejscach pobierania próbek i wyznaczeniu odcinków częściowych ocenianego odcinka budowy. Jeżeli odcinek częściowy przyporządkowany do badań kontrolnych nie może być jednoznacznie i zgodnie wyznaczony, to odcinek ten nie powinien być mniejszy niż 20% ocenianego odcinka budowy.
- 9.5.3. Do odbioru uwzględniane są wyniki badań kontrolnych i badań kontrolnych dodatkowych do wyznaczonych odcinków częściowych.
- 9.5.4. Koszty badań kontrolnych dodatkowych zażądanych przez Wykonawcę ponosi Wykonawca.

9.6. Badania arbitrażowe

- 9.6.1. Badania arbitrażowe są powtórzeniem badań kontrolnych, co do których istnieją uzasadnione wątpliwości ze strony Zamawiającego lub Wykonawcy (np. na podstawie własnych badań).
- 9.6.2. Badania arbitrażowe wykonuje na wniosek Strony umowy niezależne laboratorium, które nie wykonywało badań kontrolnych.
- 9.6.3. Koszty badań arbitrażowych wraz ze wszystkimi kosztami ubocznymi ponosi Strona, na której niekorzyść przemawia wynik badania.

9.7. Czasowa organizacja ruchu

- 9.7.1. Roboty prowadzone w pasie drogowym, należy oznakować i zabezpieczyć zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2310 ze zm.).

- 9.7.2. Wykonawca robót ponosi pełną odpowiedzialność za prawidłowe oznakowanie robót i bezpieczeństwo ruchu pieszego, kołowego oraz mienia.
- 9.7.3. Wykonawca na swój koszt przygotowuje i przekazuje do zatwierdzenia przez Urząd Marszałkowski projekt tymczasowej organizacji ruchu na czas trwania robót.
- 9.7.4. Wykonawca we własnym zakresie jest odpowiedzialny za nadzór nad oznakowaniem na czas robót oraz wprowadzeniem docelowej stałej organizacji ruchu.
- 9.7.5. Wprowadzone oznakowanie na każdym etapie robót powinno być zgodne z zatwierdzonym projektem czasowej organizacji ruchu.
- 9.7.6. Jeżeli Wykonawca prowadzi roboty bez zatwierdzonej czasowej organizacji ruchu Zamawiającemu przysługiwać będzie prawo naliczania kar umownych.
- 9.7.7. Wykonawca ma obowiązek przekazania do Zamawiającego zawiadomienia o wprowadzeniu czasowej organizacji ruchu wraz z niezbędnymi załącznikami graficznymi na minimum 7 dni przed jej wprowadzeniem.
- 9.7.8. Wykonawca dostarczy i utrzyma na własny koszt na terenie robót wszelkie urządzenia bezpieczeństwa ruchu tj. osłony, ogrodzenia, światła, znaki ostrzegawcze itp. wynikające z zatwierdzonej organizacji ruchu na czas niezbędny do wykonania robót.
- 9.7.9. Wykonawca jest zobowiązany do przestrzegania, aby wszelkie czynności podczas wykonywania robót oraz usuwania wad i usterek przebiegały zgodnie z zatwierdzonym projektem organizacji ruchu na czas budowy.
- 9.7.10. Wykonawca jest zobowiązany do utrzymania prawidłowego oznakowania poziomego i pionowego.

10. ODBIORY I PŁATNOŚCI

10.1. Odbiory robót zanikających i ulegających zakryciu

- 10.1.1. Wykonawca nie jest uprawniony do zakrycia wykonanej roboty budowlanej bez uprzedniej zgody Inspektora. Wykonawca ma obowiązek umożliwić sprawdzenie każdej roboty budowlanej zanikającej lub która ulega zakryciu.
- 10.1.2. Wykonawca zgłasza gotowość do odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu, wpisem do dziennika budowy i jednocześnie zawiadamia Inspektora.
- 10.1.3. Inspektor, w terminie 7 dni od dnia poinformowania dokonuje odbioru zgłoszonych robót i potwierdza ich odbiór w postaci wpisu w dzienniku budowy W przypadku, gdy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy nie dokonano odbioru robót zanikających lub ulegających zakryciu, Zamawiający może nakazać (na koszt Wykonawcy) odkrycie lub też wykonanie otworów we wskazanych częściach robót, które nie zostały odebrane.

10.2. Odbiory częściowe i płatności

- 10.2.1. Odbiór częściowy robót jest dokonywany w celu prowadzenia częściowych rozliczeń za wykonane roboty w danym okresie. Przyjmuje się miesięczny okres rozliczeniowy począwszy od daty podpisania umowy.
- 10.2.2. Wykonawca będzie wystawiał faktury VAT na podstawie podpisanych przez Zamawiającego protokołów częściowego odbioru robót. Protokoły częściowego odbioru robót będą zawierały zakres wykonanych prac wraz z ich wartością potwierdzoną przez Inspektora. Odbiory częściowe będą odbywały się nie częściej niż raz w miesiącu.
- 10.2.3. Dopuszcza się, po wyrażeniu zgody przez Zamawiającego, zmianę częstotliwości wystawiania faktur przez Wykonawcę. Okoliczność taka nie stanowi zmiany umowy.
- 10.2.4. Wykonawca do rozliczeń częściowych z Zamawiającym ma obowiązek stosować druki zatwierdzenia materiału i płatności, tabelę rozliczeniową i protokół częściowego odbioru wg wzoru ustalonego z Zamawiającym.
- 10.2.5. Wykonawca przed każdym odbiorem częściowym będzie pisemnie zgłaszał Inspektorowi gotowość do dokonania odbioru wykonanych robót. Wykonawca wraz z rozliczeniem (tabelą rozliczeniową), dostarczy wszelkie dokumenty potwierdzające zgodność użytych materiałów z dokumentacją projektową oraz wyniki badań potwierdzających jakość wykonanych robót.
- 10.2.6. Do każdej pozycji z tabeli rozliczeniowej będzie załączony druk zatwierdzenia materiału i płatności wraz z załącznikami. Każdy z dokumentów będzie opatrzony oryginalnym podpisem Inspektora danej branży oraz Inspektora ds. technologicznych potwierdzający zgodność z projektem, PN-EN lub innymi dokumentami odniesienia. Druki rozliczeniowe powinny zostać opatrzone podpisem Inspektora.
- 10.2.7. W terminie do 7 dni od dnia zgłoszenia przez Wykonawcę gotowości do odbioru częściowego, Inspektor zweryfikuje stan faktyczny robót budowlanych i dokumenty zgłoszone do odbioru robót (w szczególności: druki zatwierdzenia materiału i płatności, tabelę rozliczeniową) oraz przygotuje protokół z częściowego odbioru i wezwie do usunięcia braków lub wniesie uwagi bądź dokona ich akceptacji i przedstawi protokół do akceptacji Zamawiającemu.
- 10.2.8. Wykonawca ma obowiązek w terminie 7 dni od wezwania Inspektora lub Zamawiającego uzupełnić wszelkie braki w złożonych dokumentach, brak uzupełnienia dokumentów w wyznaczonym terminie oznacza brak podstaw do płatności za zakres robót, którego dotyczą braki w dokumentacji.
- 10.2.9. Po uzyskaniu akceptacji wykonanych robót budowlanych i przedłożonych

dokumentów przez Inspektora, Zamawiający w terminie 7 dni dokona zatwierdzenia częściowego obioru robót bądź wniesie uwagi.

10.2.10. Minimalna wartość płatności częściowej wynosi 250 000 zł brutto. Zamawiający dopuszcza możliwość odstąpienia od przedmiotowego wymogu.

10.3. Odbiór końcowy robót i płatność

10.3.1. Wykonawca jest zobowiązany do przygotowania dokumentów niezbędnych do końcowego odbioru infrastruktury technicznej przez właścicieli/zarządców sieci i sporządzenie protokołu odbioru tych urządzeń.

10.3.2. Przed zgłoszeniem do gotowości do odbioru końcowego robót Wykonawca przeprowadza wszystkie wymagane prawem próby i sprawdzenia, zawiadamiając o tym Inspektora Nadzoru i Zamawiającego w terminie umożliwiającym udział ich przedstawicieli w tych czynnościach.

10.3.3. Wykonawca jest zobowiązany do wykonania dokumentacji powykonawczej przedmiotu umowy, w tym naniesienia zmian nieodstępujących w sposób istotny od zatwierdzonego projektu lub warunków pozwolenia na budowę, dokonanych podczas wykonywania robót. Jeżeli w trakcie realizacji inwestycji wprowadzono zmiany do Projektu Stałej Organizacji Ruchu (np. poszerzono lub wybudowano dodatkowe zjazdy), Wykonawca jest zobowiązany do ich uwzględnienia (naniesienia) w dokumentacji powykonawczej.

10.3.4. Przekazania podpisanego oświadczenia osoby wykonującej samodzielne funkcje w dziedzinie geodezji i kartografii oraz posiadającej odpowiednie uprawnienia zawodowe o zgodności usytuowania obiektu budowlanego z projektem zagospodarowania działki lub terenu lub odstępstwach od tego projektu.

10.3.5. Przekazania oświadczeń, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt. 2 oraz pkt. 3 ustawy Prawo budowlane.

10.3.6. Zgłoszenie zakończenia robót jest jednoznaczne z posiadaniem prawidłowo przygotowanej dokumentacji powykonawczej.

10.3.7. Po zakończeniu wszystkich robót budowlanych Kierownik budowy dokonuje wpisu do dziennika budowy o gotowości przedmiotu umowy do odbioru końcowego robót i zgłasza ten fakt pisemnie Inspektorowi.

10.3.8. Wraz z pisemnym zgłoszeniem, gotowości do odbioru końcowego robót Wykonawca prześle dokumenty, o których mowa w pkt. 10.3.3. oraz szczegółowe rozliczenie wynagrodzenia należnego Wykonawcy.

10.3.9. Potwierdzenie zgodności wpisu, o którym mowa w pkt. 10.3.7. ze stanem faktycznym przez Inspektora w ciągu 14 dni od dnia wpisu oznacza osiągnięcie gotowości do odbioru z dniem wpisu do dziennika budowy.

10.3.10. Zamawiający wyznaczy termin odbioru końcowego robót w ciągu 14 dni od daty

otrzymania zawiadomienia o osiągnięciu gotowości do odbioru przez Inspektora i otrzymaniu dokumentacji powykonawczej i dokumentów pozwalających na ocenę prawidłowego wykonania robót, zweryfikowanych przez Inspektora. Wykonawca obowiązany jest zawiadomić o terminie odbioru Podwykonawców, przy których pomocy wykonał przedmiot odbioru.

10.3.11. Odbiór końcowy robót dokonywany będzie komisyjnie przy udziale upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego, Inspektora i Wykonawcy. Przedmiotem odbioru może być tylko całkowicie zrealizowany zakres robót budowlanych, polegający na ocenie ilości i jakości całości wykonanych robót oraz ustaleniu końcowego wynagrodzenia za ich wykonanie.

10.3.12. Z końcowego odbioru robót będzie sporządzony protokół zawierający wszelkie ustalenia dokonane w czasie odbioru.

10.3.13. Jeżeli w toku czynności odbioru końcowego robót zostaną stwierdzone wady istotne tj. takie, które uniemożliwiają użytkowanie obiektu lub będą świadczyć o istotnej niezgodności wykonania obiektu z dokumentacją projektową lub zasadami wiedzy technicznej Zamawiający przerwie czynności odbioru końcowego i wyznaczy termin usunięcia wad. Data stwierdzenia usunięcia wad jest terminem wznowienia czynności komisji odbioru końcowego robót. Inne wady (usterki) zostaną zaklasyfikowane, jako nieistotne i Zamawiający wyznaczy Wykonawcy termin do ich usunięcia.

10.3.14. Za zakończenie robót Strony uznają dzień dokonania przez Wykonawcę wpisu w dzienniku budowy potwierdzającego zakończenie robót, jeżeli w wyniku powyższego wpisu zostanie dokonany ich odbiór poprzez zaakceptowanie przez Zamawiającego Protokołu odbioru końcowego robót zgodnie z warunkami umowy.

10.3.15. W przypadku przekroczenia dopuszczalnych odchyłek/wartości w zakresie akceptowanych przez Zamawiającego następujących parametrów:

- zaniżenia grubości warstw bitumicznych (maksymalna akceptowalna przez Zamawiającego odchyłka -10% od projektowanej grubości),
- wskaźnika zagęszczenia warstw bitumicznych (maksymalna akceptowalna przez Zamawiającego odchyłka nie mniejszy niż 96,5%),
- wskaźnika zawartości wolnej przestrzeni w wykonanej warstwie z mieszanki mineralno – asfaltowej (maksymalna dopuszczalna odchyłka przekroczenia w górę w stosunku do górnej wartości wymaganego przedziału wynosi od 1 do 10%) w przypadku przekroczenia w dół w stosunku do dolnej wartości Wykonawca zobowiązany jest przedstawić wyniki badania na deformacje trwałe,

zostanie obniżone wynagrodzenie Wykonawcy obliczone zgodnie z poniższymi wzorami:

Wartość odchyłki pqw w zakresie grubości danej warstwy lub pakietu warstw, będzie obliczone z dokładnością do 1% następująco:

$$pqw = \frac{(dk - dp)}{dk} \times 100$$

gdzie:

dk – grubość danej warstwy lub pakietu warstw przyjęta w projekcie konstrukcji nawierzchni,

dp – grubość danej warstwy lub pakietu warstw otrzymana w wyniku pomiaru.

Obniżenie wynagrodzenia zostanie obliczone według wzoru:

$$PQW = \frac{pqw}{100} \times 3,75 \times K \times F$$

gdzie:

PQW – kwota o którą będzie pomniejszone wynagrodzenia [PLN],

pqw – wartość odchyłki, przekroczenia od grubości przyjętej w konstrukcji nawierzchni [%],

K – cena jednostkowa [PLN/m²],

F – powierzchnia objęta sprawdzeniem [m²].

Wielkość różnicy w zakresie wskaźnika zagęszczenia pc, będzie obliczona z dokładnością do 0,1% następująco:

$$pc = |pw - pb|$$

gdzie:

pb – zagęszczenie warstwy w próbce otrzymana z badań laboratoryjnych,

pw – dolna granica wymaganego zagęszczenia warstwy z określonego typu mieszanki.

Obniżenie wynagrodzenia zostanie obliczone według wzoru:

$$P = \frac{pc^2}{100} \times 6 \times K \times F$$

gdzie:

P – kwota o którą będzie pomniejszone wynagrodzenia [PLN],

pc – wielkość różnicy w zakresie wskaźnika zagęszczenia [%],

K – cena jednostkowa [PLN/m²],

F – powierzchnia objęta sprawdzeniem [m²].

Wartość odchyłki pv, w zakresie zawartości wolnej przestrzeni w wykonanej warstwie z mieszanki mineralno – asfaltowej będzie obliczona z dokładnością do 1% następująco:

$$pv = \frac{VB-VW}{VW} \times 100$$

gdzie:

VW – górna granica zawartości wolnej przestrzeni z wymaganego przedziału dla danej wartości z określonej mieszanki mineralno - asfaltowej,

VB – zawartość wolnej przestrzeni w danej warstwie otrzymana w wyniku pojedynczego pomiaru.

Obniżenie wynagrodzenia zostanie obliczone według wzoru:

$$PV = \frac{pv}{100} \times 3 \times K \times F$$

gdzie:

PV – potrącenia [PLN],

pv – wartość odchyłki, przekroczenia w górę od wymaganego zakresu zawartości wolnych przestrzeni [%],

K – cena jednostkowa [PLN/m²],

F – powierzchnia objęta sprawdzeniem [m²].

UWAGA: Ocena jakości na etapie odbioru pozostałych robót drogowych w zakresie: oceny jakości zrealizowanych robót drogowych i ich zgodności ze specyfikacją, sposobu postępowania z wadami, dokonywania redukcji umownej za przekroczenie odchyłek dopuszczalnych i za niedotrzymanie wartości wymaganych, zwanej dalej potrąceniem zostanie dokonana na podstawie Instrukcji DP-T14 pn: „OCENA JAKOŚCI NA DROGACH KRAJOWYCH CZĘŚĆ I – ROBOTY DROGOWE”. Instrukcja dostępna na stronach GDDKiA w zakładce dokumenty techniczne.

- 10.3.16. Jeżeli Wykonawca w ustalonym terminie nie usunie wad lub nie przystąpi do ich usuwania w terminie 7 dni od daty ich zgłoszenia, Zamawiający ma prawo do zlecenia usunięcia wad Wykonawcy zastępczemu na koszt i ryzyko

Wykonawcy. O wykonaniu zastępczym Zamawiający poinformuje Wykonawcę na piśmie, przesyłając mu kopie dokumentów potwierdzających poniesione koszty wraz z protokołem wykonania robót zgłoszonych, podpisanym przez Wykonawcę zastępczego oraz Zamawiającego. Koszty wykonania zastępczego potrącane będą z wynagrodzenia Wykonawcy.

10.3.17. Wykonawca będzie zobowiązany do sporządzenia geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej - dokumentacja geodezyjno-kartograficzna powinna być sporządzona w sposób zawierający dane umożliwiające wniesienie zmian na mapę zasadniczą, do ewidencji gruntów i budynków oraz do ewidencji uzbrojenia terenu w tym wykaz zmian gruntowych. Wykonawca prześle Zamawiającemu geodezyjną inwentaryzację powykonawczą w skali 1:500 oraz wykaz zmian gruntowych zarejestrowane w PODGiK w wersji papierowej – 2 egzemplarze oraz w wersji elektronicznej wektorowej rozwarstwionej w formacie .dwg, .dxf, .shp. Wszelkie odstępstwa od formatów należy uzgodnić z Zamawiającym.

10.4. Odbiór końcowy przedmiotu umowy

Wykonawca jest zobowiązany do:

10.4.1. Uzyskania i przekazania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego lub zaświadczenia o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu do rozpoczęcia użytkowania obiektu budowlanego zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r., prawo budowlane i innymi przepisami prawa w tym zakresie będącego przedmiotem umowy, a w przypadku robót niewymagających decyzji pozwolenia na budowę geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej zarejestrowanej w PODGiK.

10.4.2. Odbiór końcowy realizacji przedmiotu umowy nastąpi w terminie określonym w pkt. 5.1.18 po pisemnym zgłoszeniu gotowości do końcowego odbioru realizacji przedmiotu umowy.

10.4.3. Zgłoszenie Wykonawcy do końcowego odbioru realizacji przedmiotu umowy musi spełniać warunek pełnej jego gotowości technicznej, formalno-prawnej i użytkowej do celów, którym ma służyć i winien być zgodny z przepisami obowiązującego prawa oraz z wymogami określonymi umową.

10.4.4. Odbiór końcowy realizacji przedmiotu umowy dokonywany będzie komisyjnie po całkowitym zakończeniu bez wad istotnych wszystkich prac składających się na przedmiot umowy i dostarczeniu Zamawiającemu decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego lub zaświadczenia o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu do rozpoczęcia użytkowania obiektu budowlanego zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r., prawo budowlane i innymi przepisami prawa w tym zakresie, a w przypadku robót niewymagających decyzji

pozwolenia na budowę geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej zarejestrowanej w PODGiK.

10.4.5. Z końcowego odbioru realizacji przedmiotu umowy będzie sporządzony protokół zawierający wszelkie ustalenia dokonane w czasie odbioru.

10.4.6. Jeżeli Wykonawca nie zakończy realizacji przedmiotu umowy w terminie określonym w umowie, Zamawiającemu przysługiwać będzie prawo naliczania kar umownych za każdy rozpoczęty dzień zwłoki w wysokości określonej w umowie.

10.4.7. Protokół z końcowego odbioru realizacji przedmiotu podpisany bez wad istotnych będzie stanowił podstawę do zwolnienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy, z zastrzeżeniem zapisów pkt. 13.9.

10.5. Wynagrodzenie za wykonanie Zamówienia

10.5.1. Wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy ustala się w wysokości wynikającej z oferty Wykonawcy z zastrzeżeniem zapisów pkt. 10.3.15

10.5.2. Wykonawca ponosi ryzyko prawidłowej kalkulacji ceny dokonanej na podstawie otrzymanego przez Zamawiającego projektu, Specyfikacji technicznych i warunków umowy.

10.5.3. W przypadku wystąpienia robót dodatkowych lub zakresowo podobnych, których wykonanie stało się konieczne na skutek sytuacji, których nie można było przewidzieć wcześniej oraz gdy z przyczyn technicznych lub gospodarczych, nie można oddzielić ich od zamówienia podstawowego, Zamawiający indywidualnie rozpatrzy możliwość zlecenia wykonania tych robót temu samemu Wykonawcy.

10.5.4. Rozliczenie końcowe za wykonanie przedmiotu umowy nastąpi na podstawie faktury VAT wystawionej przez Wykonawcę w oparciu o protokół odbioru końcowego realizacji przedmiotu umowy.

10.5.5. Łączna wartość brutto robót odebranych protokołami częściowymi nie może przekroczyć 90 % wartości umowy brutto.

10.5.6. Wykonawca będzie uprawniony do wynagrodzenia w wysokości 95% kwoty umownej brutto po podpisaniu przez strony protokołu odbioru końcowego robót.

10.5.7. Pozostałe 5% wartości wynagrodzenia umownego brutto zostanie wypłacone po uzyskaniu przez Wykonawcę decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego lub zaświadczenia o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu do rozpoczęcia użytkowania obiektu budowlanego zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r., prawo budowlane i innymi przepisami prawa w tym zakresie, będącego przedmiotem umowy a w przypadku robót niewymagających decyzji pozwolenia na budowę geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej zarejestrowanej w PODGiK oraz podpisaniu protokołu końcowego realizacji

przedmiotu umowy i przekazania obiektu do eksploatacji.

10.5.8. Wykonawca ma obowiązek wystawienia faktury na pozostałe 5% w momencie dostarczenia oryginału decyzji pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego lub zaświadczenia o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu, a w przypadku robót niewymagających decyzji pozwolenia na budowę geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej zarejestrowanej w PODGiK do siedziby Inwestora.

10.5.9. W szczególnych wypadkach Zamawiający zakłada możliwość odstąpienie od wymogu zawartego w pkt. 10.5.7.

10.5.10. Inspektor w terminie 7 dni od dostarczenia faktury przez Wykonawcę sprawdza jej zgodność z dokumentami odbioru i wcześniejszymi dokumentami rozliczeniowymi.

10.5.11. Zamawiający zapłaci fakturę w terminie do 30 dni od daty jej otrzymania.

10.5.12. Zamawiający ma prawo dokonywania potrąceń wszelkich swoich wierzytelności wobec Wykonawcy z faktur wystawianych przez Wykonawcę Zamawiającemu.

11. INSPEKTOR NADZORU – OBOWIĄZKI I UPOWAŻNIENIA INSPEKTORA

11.1. Zamawiający wyznaczy i poda do wiadomości Wykonawcy dane Inspektora, który będzie wykonywał obowiązki przypisane mu w umowie. Personel Inspektora będą stanowiły osoby posiadające kompetencje do wykonywania tych obowiązków.

11.2. Inspektor będzie wykonywał swoje obowiązki, zgodnie ze szczegółowymi uprawnieniami wynikającymi z ustawy Prawo budowlane.

11.3. W przypadku, gdy niezbędne jest podjęcie ustaleń wykraczających poza zakres uprawnień Inspektora wiążące jest ustalenie Zamawiającego.

11.4. Polecenia wydawane przez Inspektora mają formę pisemną.

11.5. Wykonawca zapewni Inspektorowi swobodny dostęp do miejsc, gdzie wykonywane są prace objęte umową i dostarczy mu wszelkich informacji, jakich mógłby wymagać. Inspektor nadzoru inwestorskiego może zarządzić nadzór i przeprowadzić kontrolę wszystkiego, co jest przygotowywane lub wytwarzane w celu dostawy na potrzeby realizacji umowy. W tym celu może on domagać się przeprowadzenia testów zgodnych z przepisami prawa oraz zapisami STWiORB.

11.6. Inspektor ma prawo przekazać Wykonawcy dodatkowe rysunki i instrukcje konieczne dla zgodnego z umową wykonania robót lub usunięcia wad i usterek. Wykonawca ma obowiązek wykonywać roboty lub usuwać wady i usterki zgodnie z zaleceniami Inspektora.

11.7. W roszczeniach Wykonawcy wynikających np. z wystąpienia robót dodatkowych, podobnych itp. Inspektor, przed zajęciem stanowiska w sprawie ich zatwierdzenia lub odrzucenia zobowiązany jest uzyskać pisemne uzgodnienie Zamawiającego.

11.8. Inspektor będzie miał prawo usunąć z terenu budowy każdą osobę zatrudnioną przez Wykonawcę robót lub Podwykonawcę, która niewłaściwie wykonuje swoje obowiązki.

12. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA WADY

12.1. Usuwanie wad i usterek stwierdzonych podczas wykonywania umowy

12.1.1. Inspektor jest zobowiązany na bieżąco sprawdzać jakość wykonywanych robót, a o wykrytych wadach i usterek powiadomić niezwłocznie Wykonawcę. Sprawdzenie jakości robót przez Inspektora nie ogranicza uprawnień komisji odbioru powołanej przez Zamawiającego, do sprawdzania realizacji przedmiotu odbioru.

12.1.2. Zgłoszone w trakcie wykonywania przedmiotu umowy wady i usterki powinny być usunięte przez Wykonawcę w terminie wskazanym przez Inspektora/Zamawiającego. Termin ten będzie uwzględniał aspekty techniczne, technologiczne i organizacyjne związane z usunięciem wady lub usterki.

12.1.3. Wady i usterki wykryte we własnym zakresie przez Wykonawcę powinny być usunięte niezwłocznie.

12.1.4. Wykonawca usunie na swój koszt wady powstałe wskutek nieprawidłowej realizacji umowy.

12.1.5. Usunięcie stwierdzonych wad i usterek wymaga potwierdzenia przez Inspektora.

13. RĘKOJMIA

13.1. Wykonawca udziela Zamawiającemu rękojmi na wykonane roboty, w tym także zieleń drogową na okres wskazany w ofercie, lecz nie krótszy niż 36 miesięcy.

13.2. Bieg okresu rękojmi rozpoczyna się od następnego dnia od dokonania odbioru końcowego realizacji przedmiotu umowy.

13.3. Rękojmia na oznakowanie poziome cienkowarstwowe wynosi 1 rok, natomiast na oznakowanie poziome grubowarstwowe 3 lata. W czasie trwania rękojmi Wykonawca będzie zobowiązany do usunięcia wszelkich wad i usterek oznakowania poziomego powstałych w wyniku niewłaściwego jego wykonania na zasadach określonych w pkt. 13.10 oraz 13.13.

13.4. Nie później niż w dniu podpisania protokołu odbioru końcowego realizacji przedmiotu umowy Wykonawca wnosi Zamawiającemu zabezpieczenie z tytułu rękojmi za wady w wysokości 30% kwoty zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

13.5. Zabezpieczenie może być wniesione w formie określonej w pkt. 5.2.

- 13.6.** Dokument potwierdzający wniesienie zabezpieczenia z tytułu rękojmi za wady Wykonawca przekaże Zamawiającemu nie później niż w dniu podpisania protokołu odbioru końcowego realizacji przedmiotu umowy.
- 13.7.** Zabezpieczenie składane w formie gwarancji/poręczenia podlega akceptacji Zamawiającego. W przypadku wniesienia zabezpieczenia w formie gwarancji/poręczenia wzór dokumentu Wykonawca powinien dostarczyć Zamawiającemu na 5 dni wcześniej przed datą odbioru końcowego realizacji przedmiotu umowy.
- 13.8.** W przypadku niezaakceptowania przez Zamawiającego wzoru gwarancji Wykonawca zobowiązany jest do przedstawienia nowej gwarancji, lub wniesienia zabezpieczenia w pieniądzu.
- 13.9.** Zamawiający ma prawo pozostawić na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady 30% kwoty złożonego przez Wykonawcę zabezpieczenia należytego wykonania umowy w przypadku, gdy Wykonawca nie wniesie zabezpieczenia z tytułu rękojmi za wady w terminie określonym w pkt. 13.4.
- 13.10.** Z tytułu rękojmi Wykonawca zobowiązany jest nieodpłatnie usunąć wszelkie wady nadające się do usunięcia, które ujawnią się w okresie rękojmi.
- 13.11.** Zamawiający nie później niż 30 dni przed upływem okresu rękojmi rozpocznie odbiór związany z upływem terminu rękojmi dotyczącej przedmiotu umowy, polegający na ocenie stanu technicznego zrealizowanej inwestycji.
- 13.12.** W celu dokonania odbioru związanego z upływem terminu rękojmi, (odbiór w okresie rękojmi) Zamawiający powoła komisję w skład, której oprócz przedstawicieli Zamawiającego wejdą przedstawiciele Inspektora. W celu zapewnienia udziału przedstawicieli Wykonawcy w pracach komisji, Zamawiający zobowiązuje się zawiadomić Wykonawcę o planowanym terminie odbioru związanego z upływem terminu rękojmi. Wykonawca o terminie odbioru powinien być powiadomiony, co najmniej na 7 dni przed planowanym terminem przeglądu. Nieobecność przedstawicieli Wykonawcy nie ma wpływu na przeprowadzenie odbioru związanego z upływem terminu rękojmi oraz sporządzenie stosownego protokołu.
- 13.13.** W przypadku stwierdzenia wad w zrealizowanym przedmiocie umowy Zamawiający doręczy Wykonawcy kopię protokołu oraz wezwie Wykonawcę do usunięcia stwierdzonych wad, wyznaczając termin ich usunięcia. Termin na usunięcie wad nie może być krótszy niż 7 dni licząc od dnia otrzymania wezwania do ich usunięcia z zastrzeżeniem pkt 13.14.
- 13.14.** W przypadku wad zagrażających bezpieczeństwu ruchu bądź też innych, stwierdzonych w okresie rękojmi przez służby drogowe Wykonawca zobowiązany jest do ich usunięcia w terminie wskazanym przez Zamawiającego.

- 13.15.** W okresie rękojmi dla robót budowlanych Wykonawca jest zobowiązany do uczestnictwa w corocznych przeglądach mających na celu ujawnienie wad i usterek w wykonanym przedmiocie zamówienia. Przeglądy będą zwoływane minimum dwa razy w roku (pierwszy w terminie **do 31.05** oraz drugi w terminie **do 31.10** danego roku kalendarzowego) przez Inspektora z udziałem przedstawicieli Zamawiającego.
- 13.16.** Zamawiający może dochodzić roszczeń z tytułu rękojmi także po terminie określonym w pkt. 13.1. jeżeli zgłosił Wykonawcy wadę przed upływem terminu rękojmi, a Wykonawca wady tej nie usunął.
- 13.17.** Jeżeli Wykonawca nie usunie wad ujawnionych w okresie rękojmi w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego, Zamawiający ma prawo zlecić ich usunięcie Wykonawcy zastępczemu na koszt i ryzyko Wykonawcy. O wykonaniu zastępczym Zamawiający poinformuje Wykonawcę na piśmie, przesyłając mu kopie dokumentów potwierdzających poniesione koszty wraz z protokołem wykonania robót zgłoszonych w ramach rękojmi, podpisanym przez wykonawcę zastępczego oraz Zamawiającego. Koszty wykonania zastępczego potrącane będą z kwoty będącej zabezpieczeniem z tytułu rękojmi. W przypadku, gdy koszty zastępczego usunięcia wad stwierdzonych podczas przeglądów w okresie rękojmi przekroczą kwotę zabezpieczenia z tytułu rękojmi za wady, Wykonawca robót zobowiązany jest do zwrotu Zamawiającemu poniesionych kosztów.
- 13.18.** Jeżeli Wykonawca nie usunie wad stwierdzonych w okresie rękojmi w terminie określonym przez Zamawiającego, Zamawiającemu przysługiwać będzie prawo naliczania kar umownych za każdy rozpoczęty dzień zwłoki w wysokości określonej w umowie.
- 13.19.** Zabezpieczenie z tytułu rękojmi za wady zostanie zwrócone Wykonawcy w terminie 15 dni od upływu okresu rękojmi.
- 13.20.** W okresie wykonywania prac oraz w trakcie okresu rękojmi Wykonawca zobowiązany jest do wyrażenia, w terminie 7 dni od otrzymania pisma Zamawiającego, stanowiska w sprawie przesyłanych przez Zamawiającego wniosków dot. lokalizacji obiektów budowlanych, urządzeń niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, reklam oraz remontu lub przebudowy infrastruktury istniejącej w pasie drogowym drogi wojewódzkiej - wnioskowanych odpowiednio w trybie 39 ust. 3 i art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych. Brak zajęcia stanowiska przez Wykonawcę w ww. terminie uznaje się za wyrażenie przez Wykonawcę zgody na wykonanie tych prac bez utraty rękojmi na wykonane przez Wykonawcę roboty.
- 13.21.** Wykonawca wyraża zgodę na wykonywanie w zieleni przydrożnej/trawnikach/elementach nieutwardzonych pasa drogowego drogi

wojewódzkiej w okresie trwania rękojmi prac związanych z umieszczeniem urządzeń/obiektów budowlanych/reklam oraz remontu lub przebudowy istniejącej infrastruktury. Wykonanie ww. prac nie powoduje utraty rękojmi przez Zamawiającego.

14. ODSTĄPIENIE OD UMOWY PRZEZ ZAMAWIAJĄCEGO

14.1. Zamawiający może odstąpić od umowy z winy Wykonawcy, bez wyznaczania Wykonawcy dodatkowego terminu w przypadku, gdy:

14.1.1. Wykonawca nie podjął się realizacji umowy w terminie 14 dni od dnia podpisania umowy.

14.1.2. Wykonawca bez zgody Zamawiającego przerwał realizację robót i przerwa trwa dłużej niż 14 kolejnych dni,

14.1.3. Wykonawca nie wykonuje robót zgodnie z warunkami umownymi lub w rażąco sposób nie dochowuje zobowiązań umownych, pomimo wcześniejszego pisemnego wezwania Inspektora do prawidłowego wykonania umowy lub Zamawiającego, w terminie wskazanym w tym wezwaniu.

14.1.4. Wystąpi konieczność co najmniej trzykrotnego dokonania przez Zamawiającego bezpośredniej zapłaty Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy lub konieczność dokonania bezpośrednich zapłat na sumę większą niż 10% wartości brutto wynagrodzenia wskazanego w § 2 ust. 1 umowy.

14.2. W przypadku odstąpienia od umowy Zamawiający jest zobowiązany do odbioru robót wykonanych do dnia odstąpienia.

14.3. W razie odstąpienia od umowy przez którąkolwiek ze Stron, Wykonawca jest zobowiązany do przekazania terenu budowy wraz z wykonanymi robotami i dokumentami, niezbędnymi do ich odbioru, w terminie 14 dni od odstąpienia od umowy. Z przekazania, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym Strony sporządzą protokół odbioru inwentaryzacji, w którym określą stan zaawansowania robót, zabezpieczenia terenu budowy oraz wynagrodzenia należnego wykonawcy za prace wykonane do dnia odstąpienia.

14.4. W przypadku odstąpienia od umowy, postanowienia umowy dotyczące gwarancji jakości i rękojmi za wady mają zastosowanie do robót odebranych przez Zamawiającego, które zostały wykonane do dnia odstąpienia od umowy.

14.5. W razie zaistnienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy, Zamawiający może odstąpić od umowy w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o tych okolicznościach. W takim przypadku Wykonawca może żądać wyłącznie wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części umowy.

14.6. Za odstąpienie od umowy przez Zamawiającego z winy Wykonawcy, Zamawiający naliczy kary zgodnie z umową.

15. RYZYKO I ODPOWIEDZIALNOŚĆ

- 15.1.** Zarówno Zamawiający jak i Wykonawca obowiązani są do naprawienia szkód wynikłych z niewykonania lub nienależytego wykonania swoich zobowiązań umownych.
- 15.2.** W razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy a ciążących na Wykonawcy, Wykonawca zapłaci Zamawiającemu odszkodowanie w formie kar umownych.
- 15.3.** Zapłata lub potrącenie kary za niedotrzymanie terminu wykonania umowy nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku zakończenia robót.

16. INNE ZOBOWIĄZANIA WYKONAWCY

- 16.1.** Wykonawca zobowiązany jest do zapewnienia na własny koszt bezpiecznych warunków ruchu drogowego i pieszego w rejonie prowadzonych robót objętych umową na podstawie projektu organizacji ruchu, „na czas budowy”, sporządzonego przez i na koszt Wykonawcy.
- 16.2.** Wykonawca zobowiązany jest do opracowania aktualizacji projektu stałej organizacji ruchu.
- 16.3.** Przy wykonywaniu robót budowlanych Wykonawca zobowiązany jest stosować zapisy szczegółowych specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oznaczonych znakiem wodnym MZDW.
- D-04.07.01a – Podbudowa z betonu asfaltowego wg WT-1 i WT-2
  - D-05.03.05a – Nawierzchnia z betonu asfaltowego. Warstwa ścierna wg WT-1 i WT-2
  - D-05.03.13a - Nawierzchnia z mieszanki mastyksowo-grysowej (SMA) wg WT-1 i WT-2
  - D-05.03.05b – Nawierzchnia z betonu asfaltowego. Warstwa wiążąca i wyrównawcza wg WT-1 i WT-2
- Dla pozostałych robót należy stosować odpowiednie specyfikacje.